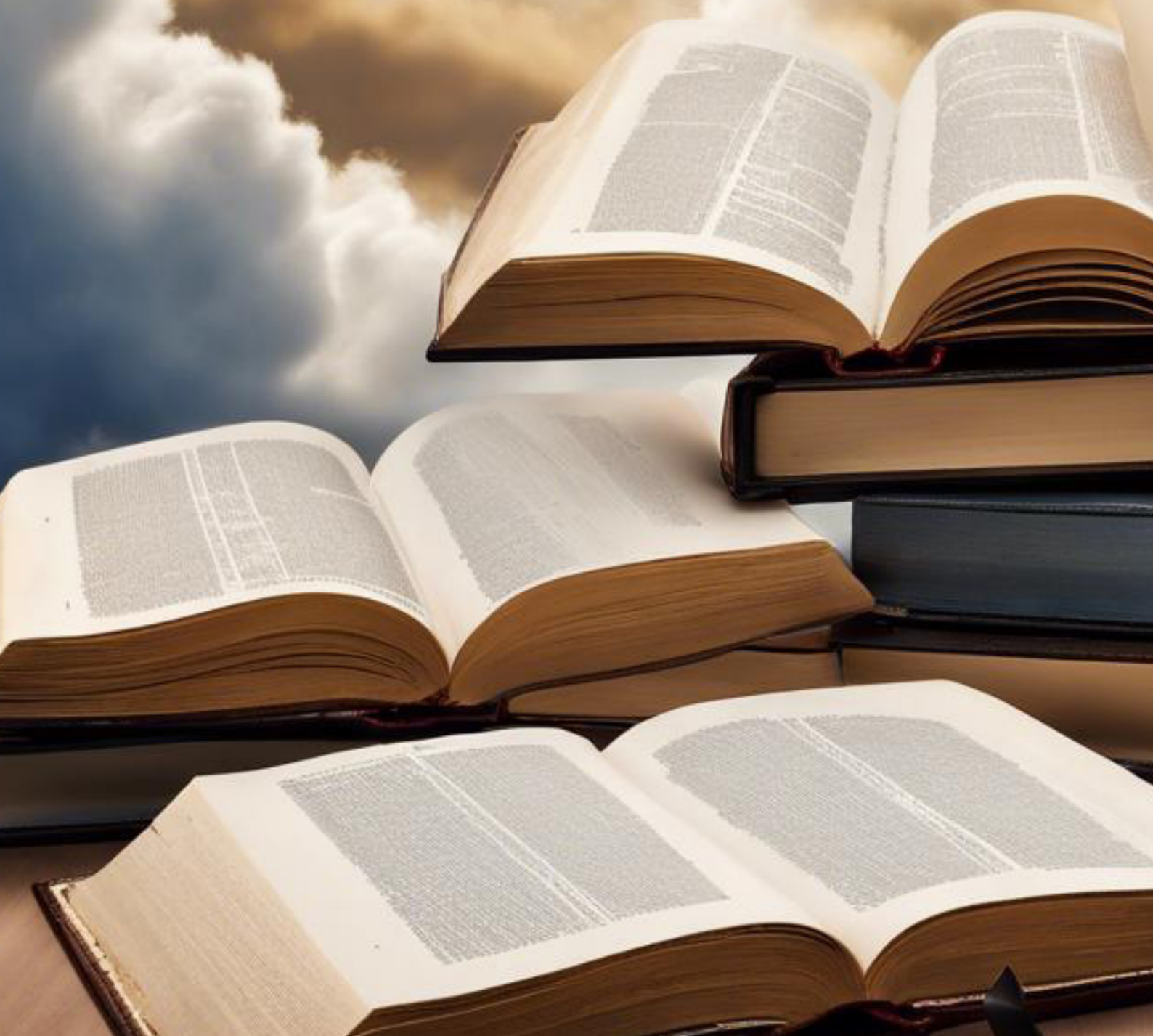

חיברתי וערכתי בס"ד
בחסד ה' עלי הצב"י
נדיה אטון הי"י

שְׁרֵאֲשֶׁה סְפָרִים נִפְתָּחִים בְּרֵאשִׁי הַשָּׁנָה...

זמני השבת והחג

יום רביעי כ"ט אלול

לא לשכוח

עירוב תבשילין

כניסת הצום: 5:21

(לנוהגים לצום בערב ראש השנה)

כניסת החג: 18:06

יום חמישי

א' דראש השנה

עלות השחר: 5:22

חצות היום: 12:30

לא לשכוח תשליך

צאת הכוכבים: 18:38

יום שישי

ב' דראש השנה

עלות השחר: 5:22

חצות היום: 12:29

זמן הדלקת

נרות שבת: 18:04

יום שבת פרשת האזינו

שבת שובה:

לא לשכוח

לאכול עירוב תבשילין

יציאת שבת: 18:53

ר"ת: 19:35

אגרת ברכה

בפרוס עלינו השנה החדשה - עת היתקדש חג.
אציב ציונים בהודאה והלל למי שאמר והיה העולם
על שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.
וכוס מלא ברכה אשגר קמיה 'שבט זבולון' - המחזיקים
ותורמים לעלים אלו הרואים אור מדי שבוע תחת מכבש
הדפוס - שיזכו לרוב נחת ושמחה ומתוך אור קדושת ימים
אלו יושפע להם שפע ברכה.
ציון מיוחד אציב להורי היקרים, אשר תמכים
ומסייעים, ברוחניות ובגשמיות - יצו השי"ת את הברכה
באסמם, ויזכו לראות זרע בנים ברכ' ה'.

ואחרונה חביבה אישתי היקרה - רבקה, אשר מטה
על שכמה את עול הבית, ומפנה לי זמן לעסוק באורייתא
קדישא תדירא ומשיאתי בעצה ובתבונה, ישלם לה
ה' כגמולה! וביציאתי את הכרך - אברך את הקוראים
בברכת כתיבה וחתימה טובה, שילך ה' בקרב מחנינו
ויילחם מלחמתנו. שבוינו - ישובו לביתם בריאים
ושלמים, שלא נדע עוד מלחמות, והשלום ישוב לשכון
בתוכנו. בברכת - "ותומכיה מאושר"
בעתירת המברך בכל לב -
נריה אטון.

ב דבר העורך

ה שו"ת עם הרבנים

ו מעלות שבה שובה

יג עירוב תבשילין

יח פרשת האזינו

יט צום גדליה דחזי

אור

"זאת חליפתי וזאת תמורת זאת כפרתי
זת חכמה ילך לצדקה
ואנחנו נלך לחיים טובים ולשלום"

פדיון כפרות
ניתן להעביר לעלון "אור הנר",
ולזכות עוד משפחות
שיזכו ללמוד דברי תורה הלכות ודברי טוסר
הפותרים את חלב לאבני שבשמים.

בברכת כתיבה וחתימה טובה
לבית ישראל

דבר העורך

יומיים שיכולים להציל!!!

בקשתי בראש השנה מהקב"ה על חיטים וללא כל ספק שהקב"ה היה שומע בקולי מכיוון שביקשתי ממנו בראש השנה, ואם היית שומע לקולי לא הייתה התבואה נפסדת... ועל ידי טענה זו מוציאים ממון בדין תורה!!!

ולנו הדברים אמורים, אם אותו איש פשוט בכוחו לפעול בתפילתו שמתפלל בראש השנה שאפילו שכל העולם יפסידו ממנום הוא יישאר ברווחיו, גם אנחנו יכולים להתפלל ולשנות את הנגזר עלינו בכל העניינים, לרפואה שלימה כנגד דעת כל הרופאים שכבר יאשהו, או לרוות נחת מהילדים אפילו שכל המורים התייאשו מהילד, להיפקד בזרע של קיימא כנגד דעתם של כל המומחים, להשכין שלום בבית אפילו אם כל יועצי הנישואין התייאשו, וכיו"ב איש איש בצרתו ומכאובו יש בידו להיוושע על ידי תפילותיו בראש השנה.

ואפילו אם נגזרה כבר גזירה רח"ל, בכח התפילה בראש השנה לבטל כל גזירות קשות ורעות.

ביום הראשון של ראש השנה קוראים אנו בתורה בפרשת וירא "וה' פקד את שרה" המדברת על שרה אימנו שנפקדה בבנה יצחק אבינו.

ונשאלת השאלה מה הקשר בין פרשה זו ליום ראש השנה?

ותירץ הגאון הקדוש רבי ישראל מאיר מראדין בעל ה'חפץ חיים' זיע"א (עיין ח"ח על התורה) הטעם שאנו קוראים בראש השנה "וה' פקד את שרה" - משום שלידה זו הייתה למעלה מדרך הטבע, שהרי לא היה שייך בסדר העולם שיהיה לה ילדים (עיין יבמות טז:). ולהורות לנו כי ראש השנה הוא זמן שאפשר להפוך הכל לטובה ולברכה כנגד הטבע, ואף אם חס וחלילה עד עכשיו היו לו צרות רבות מעכשיו דף חדש מתחיל, והכל יתהפך לטובה.

נמצאים אנו בשעת מלחמה קשה מאוד, כמעט שנה של שלימה קשה מאוד, שאנחנו שומעים על החיילים היקרים שלנו שנפלו, וליבנו יוצא בקרבנו כשאנו חושבים ולו במעט על אחינו שנמצאים בשביה, אבל עלינו לדעת שבוכחנו ביומים הללו, לגמור את כל המלחמה הזו, רק אם נצחק לאבינו שבשמים בכל כוחנו, כי הכל נכתב בראש השנה.

עלינו לנצל את הארבעים ושמונה שעות שלפנינו, שני ימי ראש השנה שנתן לנו בורא עולם, ולהתפלל מקירות ליבנו שנזכה לשנה טובה ומתוקה שנה שנזכה לגאולה השלימה במהרה בימנו - וודאי ניוושע, יזכנו ה', בברכת כתיבה וחתימה טובה, אמן.

בסיעתא דשמיא, הגענו ליום הדין הגדול, יום הדין בו אנו נכתבים כל אחד מה יהיה גורלו בשנה זו שנת תשפ"ה, מי יזכה להיכתב בספרן של צדיקים ולזכות לשנה טובה, ומי חלילה לא יזכה להיכנס בספר זה.

מי יזכה לבריאות איתנה, מי יזכה לפרנסה טובה, מי יזכה להיוושע מכל הצרות הסובבים אותו ומי לא, הכל ייקבע בשני הימים הללו שלפנינו.

כל כך קשה לחשוב שכל המלחמה הקשה הזו וכל האסונות שעם ישראל חווה בשנה זו, הכל נגזר בראש השנה של שנה שעברה. אך עלינו לדעת כי ביומיים הללו ביכולתנו להפוך את כל הקערה על פיה, ואפילו מי שהתרחק ונגזר עליו חלילה שנה קשה ביכולתו ביומיים אלו לשנות את דינו מן הקצה אל הקצה.

מובא במשנה מסכת בבא מציעא (קה:): וכן פסק מרן השולחן ערוך להלכה (שו"ע חו"מ שכב ס"ב): אדם ששוכר את שדהו (המשנה מדברת על חכירות, אך נקטנו בלשון שכירות להבנת הסוגיה) בסכום קצוב לשנה, אם התקלקלה כל תבואתו יחד עם כל שדות המדינה בעקבות מכת מדינה אין המשכיר צריך לשלם על שנה זו, שהרי כל השדות שבמדינה התקלקלו ולכן נחשב כאילו לא קיבל ממנו שדה לשנה זו.

והסתפקה הגמרא (קו:): אם ציווה עליו המשכיר לזרוע שם חיטים והשוכר שינה מדעתו

וזרע שעורים והתקלקלו השעורים במכת מדינה, האם חייב השוכר לשלם, שהרי כל השדות התקלקלו במכת מדינה ואם כך ההפסד של בעל השדה הוא ולא של השוכר. או שנאמר, שבעל השדה יכול לומר לו - אילו היית זורע חיטים כמו שצווייתך היה מתקיים בי (איוב כ"ב כ"ח) 'ותגזר אומר ויקם לך', ופירש רש"י (ד"ה ותגזור) מה שאני ביקשתי מהקב"ה בתפילתי הוא עושה, ואני ביקשתי מהקב"ה בתפילה בראש השנה שיצליחני בשעורים ולא בחיטים.

ופסקה הגמרא שאנו מקבלים את טענת המשכיר, ואומרים שמאחר שהתפלל בראש השנה שיצליח ה' דרכו בחיטים שיזרעו בשדהו, בוודאי היה מצליח בחיטים - אפילו שכל בני המדינה הפסידו את תבואתם, ורק מכיוון שהשוכר שינה זרע שם שעורים הפסיד יחד עם כל בני המדינה שהרי על זה לא התפלל המשכיר בתחילת השנה.

דברי הגמרא הנזכרים למעלה עצומים ביותר, מכיוון שלא נאמר דין זה דווקא אם המשכיר מהצדיקים של הדור, או לכל הפחות מל"ו צדיקים נסתרים, אלא כל יהודי יהיה מי שיהיה בידו לטעון אני

פגזות לראש השנה

קריאת ב' ספרי תהלים

כתב רבי אברהם אלימלך בידרמן שליט"א: סגולה גדולה ונפלאה שמעתי מאנשי מעשה, לקרוא ב' פעמים את כל ספר תהלים בליל ראשון של ראש השנה, וזה מסוגל מאד לישועות גדולות. אומנם כי סגולה זאת קשה לרבים לקיימה - בפרט שלמחרת היום יש לעמוד שעות ארוכות בתפילה במוח צלול, ומי שקשה לו יקרא לפחות ספר תהלים אחד או חלק ממנו כל אחד כפי יכולתו, או יחלקם בין בני הבית.

ומידי שנה בשנה מעידים אנשים נאמנים ניסים גלויים שזכו בזכות קריאת ב' ספרי תהלים בליל א' של ראש השנה.

ושמענו סיפורים לרוב על שינוי המזל מן הקצה אל הקצה, ואף בדברים שהיו נראים סופנים - שאין שום סיכוי בעולם שיהפכו לטובה. עדות שספירה לי גיסתי שתח' שציפו היא ואחי ה"ו לבן זכר, ושנה שעברה בראש השנה תשפ"ד היא סיימה ב' פעמים את ספר תהלים, והשיעור לא איחרה, ובתאריך כ"ה באב תשפ"ד זכו לבן זכר ב"ה.

הקפדה על אמירת פסוקי דזמרה - המכריתים את פי המקטרגים

מסופר על רבי אלימלך מליזנסק שהיה משכים קום בראש השנה והקפיד להתפלל פסוקי דזמרה בדביקות, ושימש כשליח ציבור בכל התפילות מתחילה ועד סוף. פסוקי דזמרה ידועים בסגולתם המיוחדת לזמר, לסלק ו"לקצץ" את כל כוחות הטומאה הרוצים למנוע את קבלת התפילה.

הימנעות משיחה בטלה

בעל התניא היה מזהיר את תלמידיו להקפיד על דיבוריהם בראש השנה. אכן, טוב לעשות תענית דבור בראש השנה כדי לסגור את הפיות של המקטרגים שרוצים לקטרג ואז הקדוש ברוך הוא אומר למקטרגים: "למטה האדם שותק, גם אתם תשתקו ולא תקטרגו". יש לזכור שדיבורי ראש השנה מהווים שורש לכל הדיבורים במשך השנה כולה, ועל כן ראוי במיוחד להקפיד על זהירות מדיבורים אסורים ודיבורי חול, בפרט בעת הסעודות הקדושות.

לקבל על עצמו קבלה לקראת השנה החדשה

בעל ה'צמח צדק' היה אומר ש'קבלה טובה' שמקבל האדם על עצמו בימים הקדושים האלו, ומקבל על עצמו לעשות אותה בקביעות, הוא מלבוש חדש לנפש החדשה, לשנה החדשה.

אכילת מצה שנאפתה בפסח

טוב לאכול בראש השנה ממצה שנאפתה בפסח, ומרומז בזה סוד גדול שחכמים ייחסו לו שמירה והגנה לאורך כל השנה. המקובל רבי חיים פלאג'י אמר כי מי שיקיים סגולה זו, יזכה שהשנה הבאה תבוא עליו לטובה, יצליח במעשי ידיו ויניצל מכל הסכנות והנזקים בגוף ונפש וממון. (הידברות)

סיפורים לראש השנה

המתכון לשנה טובה

הגאון רבי יהודה פתייה זצ"ל ישב פעם בליל ראש השנה בסעודת היום כשהוא מיסב בחבורת אורחים לבוש בבגדי לבן, ועל השולחן מנורה גדולה מאירה בנרות גדולות, והנה אחד המסובים דחף בטעות את השולחן, נפלה המנורה וכבו הנרות...

וחושך גדול נהיה בבית...

רבי יהודה עצר את עצמו ולא כעס כלל. אך הסיפור לא נגמר, מכיוון שחושך גדול שרר בבית, כשיצאה הרבנית ומגש דגים בידה נפל המגש והכל נשפך על הרצפה...

קם רבי יהודה לראות מה אירע עם הדגים, אך אז... שוד ושבר...

הרב החליק מהרוטב של הדגים ונפל על הרצפה. כל הבגד הלבן נתלכלך... ובכל זאת שלט רבי יהודה בעצמו לא כעס ולא רגז מאומה...

בגמר השנה העיד רבי יהודה על עצמו כי מעולם לא הייתה לו שנה טובה ומתוקה כשנה זו, בהארת פנים ממעל, בכל אשר שלח ידו הצליח ה' דרכו, אף היה לו חידושים גדולים וגילויים נפלאים בתורה... מכאן עלינו להבין כל אחד לפי מצבו כי העיקר בלילה וביום הקדוש הזה - לקבל את הכל באהבה ושמחה, מתוך שלווה הנפש כי הכל לטובה ולברכה.

מה לא עושים כדי למנוע דמעה מיותרת מאלמנה

מסופר על הגאון הקדוש רבי יוסף חיים זונענפעלד זיע"א, ששנה אחת סמוך לראש השנה נפטר בפתאומיות החזן של בית הכנסת בו התפלל. בא גבאי בית הכנסת לרבי יוסף חיים לשאול את מי לקחת לחזן לימים הנוראים? השיב הרב שלא ידאג, הוא יסדר את העניין. בראש השנה העלה רבי יוסף חיים חזן את בנו של החזן הקודם. הדבר הפתיע את המתפללים בהיות החזן אבל על אביו ואסור היה לו להתפלל ביום טוב. כששאלוהו על כך, השיב רבה של ירושלים: בעזרת הנשים עומדת אלמנתו השבורה של החזן הקודם, והנה אם היתה שומעת את קולו של יהודי אחר מתפלל, היתה נשברת יותר, ועכשיו שבמקום את בעלה שמעה את בנה, זה הרגיע אותה במקצת, ומה לא עושים כדי למנוע דמעה מיותרת מאלמנה. (עלון סיפורי צדיקים)

לחזן שלם ברוך ה' יי

יהודה אוהיון
בן דינה
שלמה
בר נורית
תנצבה

לחזן שלם ברוך ה' יי

מדי בת דחל
רוג'ה סלומון
בן דבקה
חנה בת חפסה
תנצבה

לחזן שלם ברוך ה' יי

ינית בת דחל
מאיר חודי
בן חנינה
תנצבה.

לחזן שלם ברוך ה' יי

דוד (עמרם)
בר עיישה
גרציה לוי
בת מוזל טוב
תנצבה

לחזן שלם ברוך ה' יי

לאה בת
סוליקה רביבו ז"ל
(חי"ד)
תנצבה

**שו"ת עם
הרה"ג אהרן נודית**

דין משפחתי עם הרב יחזקאל זלברשטיין

**שו"ת עם
הרה"ג בנימין הורוויץ**

שומע שופר על ידי מכשיר שמיעה

שאלה: המחזיק באוזניו מכשיר שמיעה האם יוצא ידי חובת שמיעת קול שופר כששומע על ידי מכשיר זה.

תשובה: המחזיק מכשיר שמיעה יתקרב ליד הבעל תוקע ויוריד המכשיר כדי לשמוע ללא המכשיר ואם אינו שומע כלל בלעדיו לא יורידו.

בקשת מחילה מנפטר

שאלה: המבקש מחילה בקבר מהנפטר האם צריך לפרט את אשר חטא לו ומה הדין אם מתבייש מכך לפרט בפני אנשים או שמבייש את הנפטר האם יספיק מה שחטא לו.

תשובה: יש לפרט את אשר חטא למת ואם אין זה כבודו של המת אם יפרט את מה שחטא לו לא יפרט. ואם אין זה כבודו של החוטא והוא מתבייש מכך צריך להתאמץ ואם אינו יכול לפרט בפני אנשים לפחות יבקש מחילה בלי שיפרט ועדיף זה מאשר כלום אבל לא יצא ידי חובה לגמרי.

הפוגע והנפגע נפטר

שאלה: ראובן פגע בשמעון ושניהם נפטרו מהעולם ולא הספיק ראובן לבקש מחילה משמעון האם יש תיקון לכך.

תשובה: אין פתרון מה לעשות וראוי שבניו של הפוגע יתפללו עליו. והפוגע והנפגע יסתדרו ביניהם בעולם האמת.

תפילת לחש של מוסף ראש השנה

שאלה: האם יש על מה לסמוך לומר כל הציבור, אחרי כל פעם שתוקעים בלחש, את הקטע 'היום הרת עולם' בנעימה בהרמת קול מעט, ולהמשיך בלחש. ואם יש ע"מ לסמוך, האם בכל זאת יותר עדיף להימנע ולשמור את האמירה בקול לחזרה?

תשובה: לכתחילה יש לחוש לדברי המקובלים בתפילת הלחש שהחיצונים נאחזים בה כשנאמרת בקול, ולא לומר קטעים מתפילת הלחש בקול, אולם רשאי לומר בקול כדי לעורר הכוונה, ובפרט אם אומר בקול כדי להזכיר לציבור קטעים שלא רגילים בהם כגון יעלה ויבוא ב"ח וכיוצא בזה, וכך היה מנהגו של מרן זיע"א, וממילא לענין היום הרת עולם בלחש, אינו להזכיר לציבור וגם לא נראה שאומרו לעורר הכוונה, כיון שכל התפילה היא נאמרת בלחש וצריך מאוד לעורר הכוונה באופן שמתפלל בלחש, לכן נכון יותר לאומרו בלחש, ובחזרה יאמרנו בקול ובהתעוררות גדולה.

הכנה מיום טוב ראשון ליום טוב שני

שאלה: נשאלתי בענין חימום תבשילים על הפלאטה מיום טוב ראשון ליום טוב שני, כגון בראש השנה, אם מותר להניח מבעוד יום של יום טוב ראשון מאכלים על פלאטה כבויה שתידלק מאלה על ידי שעון שבת.

תשובה: מותר להניח ביום טוב ראשון של ראש השנה מאכלים על פלאטה כבויה שמחוברת לשעון שבת, שתדלק לפני צאת יום טוב ראשון, ובכך התבשילים יתחממו מיד כשחוזר בליל החג השני מבית הכנסת.

להלן מכתב ששלח בחור אחד אל הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א בעשרת ימי תשובה: לפני מספר שנים פגעתי ובזיתי באופן נורא את אחד מחברי ברבים (אני מעדיף שלא לחזר כאן על פרטי המעשה, כי הדבר קשה עלי מאוד). לאחר אותו אירוע מצער, לא דברנו במשך תקופה ארוכה, והדבר הציק לי מאוד. רגשות קשים של חרטה ותסכול יסרו אותי. רציתי מאוד לגשת ולבקש ממנו מחילה, אך לא ידעתי איך וכיצד לעשות זאת.

באחד הימים נודע לי כי הוא עומד להתחתן באולם מסים, והחלטתי שבעת, בערב שמחת לבו, זה העתוי המתאים לבוא לבקש ממנו מחילה. בערב השמחה, נכנסתי ברעדה לאולם, והמתנתי בצד עד אחר החפפה, ואז, כשנגשו חברי החתן לברכו ולנשקו, נכנסתי גם אני ביניהם, וכשהגעתי אל החתן ברכתי ונשקתי אותו, וגם הוא נשק וחיבק אותי בחם... מאחר יותר במהלך השמחה אף רעדנו יחד...

בשעתו, חשבתי בלבי שאין שום מקום להעלות בפני ידי את דבר הפגיעה, כי לאחר שקבלתי ממנו נשיקה וחיבוק בלבי, מן הסתם שכבר מחל לי בלב שלם; אך עתה, לאחר שחלפו מספר חדשים, לבי נוקפי, שומא עדן אין בידי מחילה גמורה מהנפגע.

יורני נא פבד הרב - האם מטל עלי לגשת שוב אל ידי ולבקש ממנו באופן מפרש מחילה על שעוללתי לו?

תשובה

בפרשת ויגש מספר, שלאחר שיוסף התנדע לאחיו, הוא נגש אליהם ונשקם, "וינשק (יוסף) לכל אחיו ויבך עליהם" (בראשית מ"ה, ט"ו); הרי שיוסף נשק להם, ובכל זאת, מהמשך הכתובים נראה, שלא מחל לגמרי לאחיו, כפי שמבקשים האחים בסוף פרשת ויחי (בראשית נ', ט"ו): "אנא שא נא פשע אחי וחסאתם כי רעה גמלוה", (ומבאר במסכת יומא פ"ו, שסדר פנים חברו נלמד מאחי יוסף). וידועים דברי רבנו ב"ה (שם): "לא ראינו שצריך הכתוב מחילה מצד יוסף, ולא שיוזנה להם שיאש פשעם וחסאתם, ואם כן, מתו בענשם בלא מחילת יוסף, ואי אפשר להתפטר עונם רק במחילתו, ועל כן הצריך הענש (של השבטים הקדושים) להייתו פמוס וחתום להפקד אחר זמן בענין עשרה הרוגי מלכות".

ונראה לבאר, שנשוק יוסף לאחיו אינו נדון כמחילה, מפני שהדבר ארע בשעת התרגשות וסערת נפש, כאשר נפגשו האחים לאחר שנים רבות (וידועים דברי האור החיים שאפילו בזמן הפקירה לא כהתה עין האתנה מיוסף). ומאחר שטבעי הדבר שאחים ינשקו זה לזה בסיטואציה שכזו, אין מקאן הוכחה שנשוק זה נחשב כמחילה.

לאור הדברים, נראה שבנדון שאלתנו, הפוגע עדן לא קבל את מחילת חברו הנפגע, על אף שנשקו בכתנה. משום שנשיקה זו היא קדגמת נשיקת יוסף לאחיו, שפשים ששים הנשיקה היתה ברעג של התפוצצות של רגש ואחנה, כך גם כאן, נהגו ומקבל שחתן מחבק ומנשק לכל מי שפוגש בעת חתנתו, ואין מקאן הוכחה שמחל למי שפגע בו.

לסכום: הפוגע צריך לשוב אל חברו ולבקש ממנו מחילה.

לברכה והצלחה

דביר בן מאיה
עטרה בת יעל

לדפואה שלומה

איתמר בן פנינה
גבריאל דפאל
בן ג'וליוט

לדפואה שלומה

ברוך חי בן לאה
רחל בת שרה
מירה בת רחל

למנוח שלום מרחל רח

דוד (עמרם)
בר עיישה
גרציה לוי
בת מוזל טוב
תנצבה

למנוח שלום מרחל רח

צוריאל בן דפנה
חיים בן סלימה
תנצבה

המדריך להלכות

הכנת הנרות

מכיוון שחל ראש השנה בימים חמישי ושישי - הצמודים לשבת, עדיף להכין מערכת נרות נוספת שתהיה לו מוכנה להדלקת נרות של יום טוב שני, ולהדלקת נרות של שבת, ומי שמדליק בשמן טוב להכניס את הפתילות בתוך הנקב של השעם מערב יום טוב (מכיוון שלפעמים נקב השעם סגור ואסור לפתוח אותו על ידי פתילה ביום טוב משום מכה בפטיש).

הלכות עירוב תבשילין

מהו עירוב תבשילין?

כאשר חל יום טוב סמוך לשבת, אסרו חכמים להכין או לבשל ביום טוב בשביל שבת, מפני שנראה כמזלזל בקדושת יום טוב. לכן תיקנו חכמים שיניח פת ותבשיל מערב יום טוב לשבת, בכדי שיהיה ניכר שאינו מתחיל בבישול ובאפייה שאינם לצורך יום טוב בעיצומו של היום, אלא הוא רק כגומר מלאכת אוכל נפש, לאחר שהתחיל בה מערב יום טוב ולכן כאשר חל ראש השנה בימי חמישי ושישי, וברצונו לבשל לכבוד השבת, עליו להניח 'עירוב תבשילין' בערב יום טוב שחל ביום רביעי.

פת ותבשיל

נהגו להניח לכתחילה פת ותבשיל בערב יום טוב, כדברי רבי אליעזר (ביצה טו:). ובדיעבד אם לא הניח לצורך העירוב אלא תבשיל בלבד, מותר לאפות ולבשל ביום טוב לצורך השבת. אבל אם הניח פת בלבד, יש אומרים שאפילו לאפות ביום טוב אינו רשאי. ויש מתירים על כל פנים לאפות, וכן עיקר מכיוון שספק דרבנן לקולא.

שיעור התבשיל

שיעור התבשיל שמניח לצורך העירוב כזית [עשרים ושבעה גרם, ובדיעבד די בשמונה עשר גרם]. ואפילו בני המשפחה מרובים די בכזית תבשיל לצורך העירוב. וטוב להחמיר להניח פת העירוב כשיעור ביצה (חמישים וארבע גרם).

זמן הנחת העירוב

לכתחילה צריך להניח את העירוב דווקא בערב יום טוב (יום רביעי). ואם הניחו קודם זמן זה, יחזור ויטלנו בערב יום טוב ויאמר שהוא סומך עליו לשם מצות עירוב, לאפות ולבשל מיום טוב לשבת, ולא יברך עליו, ומיהו אם לא עשה כן, בכל זאת מותר לו לאפות ולבשל על סמך העירוב הזה.

אי"ה השנה חל ראש השנה בימים חמישי ושישי, הסמוכים לשבת, בשנה זו ישנם דינים השונים מכל שנה רגילה, לכן חשוב ללמוד ולשנן את כל ההלכות, למען נדע כל אחד את ההלכות של ראש השנה הבא עלינו לטובה

תפילת מנחה האחרונה של השנה

יזהר מאוד בתפילת המנחה ביום זה להתפלל אותה בכוונה ובמיתון, כי היא תפילה אחרונה של השנה ויש בכוחה לתקן את כל התפילות של השנה.

עירוב תבשילין

לא לשכוח להכין עירוב תבשילין ולברך עליו, ללנוסח העירוב עיין לקמן בעמוד י"ג.

הכנת נר גדול

יש להדליק ביום רביעי נר נשמה גדול הדולק 72 שעות, כדי שתהא אש דלוקה מוכנה בחג להדליק ממנה, ואם לא השיג יכול להדליק מהנר הקיים נר נוסף של 24 שעות מאש לאש.

מקרים עם מנגנון שבת

במקרים רבים עם מנגנון מיוחד ל"מצב שבת", ישנה אפשרות שההייה של מצב שבת 48 שעות או 72 שעות, יש לבחור את הטווח הארוך יותר.

מפות ושקיות

יש להכין מפות נילון חד פעמיות חתוכות לפי מידת השולחנות לצורך החג (כמות כמשולשת, שישאר מספיק גם לשבת), וכן שקיות אשפה חתוכות ומנותקות, כמות המספיקה לשלושה ימים.

שעון מעורר

יש לזכור לנתק את השעון מעורר של ימי חמישי ושישי, כדי שלא יצלצל בחג.

שעון גז 'חגז'

אותם הרוצים לבשל על להבת הגז בחג ויש להם "שעון גז" (חגז) לצורך כיבוי הגז לזמן קצוב, יזכרו לחבר את שעון הגז מלפני החג. וכן יתנו דעתם לנתק את זרם החשמל מהמצית האלקטרוני של הכיריים מבעוד יום.

ראש השנה תשפ"ה

נזכר לאחר השקיעה

מי ששכח להניח עירוב תבשילין ונזכר אחר שקיעת החמה בתוך זמן בין השמשות, יניח העירוב ויברך עליו ויוצא בו ידי חובתו. ואפילו אם ענה "ברכו" של תפילת ערבית, כל עוד לא התפלל ערבית (ועדיין הוא בין השמשות) יוכל להניח העירוב, ולא יברך עליו, רק יאמר הנוסח "בדין עירובא". (יחווה דעת חלק ו' סימן לא).

תבשיל שראוי ללפת בו את הפת

התבשיל של העירוב יוכל להיות מבושל, או צלי, או שלוק, או כבוש, או מעושן, ואפילו תפוח מבושל, ובלבד שיהיה ראוי ללפת בו את הפת. ולכן אין לערב עירוב תבשילין בתבשיל דייסה ושאר מיני קטניות שאין רגילים ללפת בהם הפת.

במקומות החמים נוהגים לקחת ביצה שלוקה שמחזיקה מעמד ואינה באה לידי סירחון כשאר מיני ליפתן. ובזמן הזה שיש לנו מקררים חשמליים טוב להדר לקחת לצורך מצוות העירוב, לחם שלם ותבשיל חשוב, כגון בשר או דגים.

יד ימין

כשמברך על העירוב, טוב להחזיק את התבשיל ביד ימין.

נוסח העירוב

בשעה שמניח העירוב בערב יום טוב מברך: "ברוך אתה ה' אלקינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וציונו על מצות עירוב". וסיים: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאפויי ולבשולי ולאדלוקי שרגא ולמעבד כל צרכנא מיום טוב לשבת". [בעירוב זה יהיה מותר לנו לאפות ולבשל ולהדליק הנר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת], ולכתחילה צריך שיבין מה שאומר, ואם אינו מבין בארמית או בלשון הקודש, יאמר הנוסח בשפה שמבין.

שמיעת האישה ברכת העירוב

נכון שהאישה תשמע את ברכת העירוב תבשילין ואת הנוסח של "בדין עירובא" מפי בעלה ותענה אמן על הברכה. משום שעיקר העירוב נעשה בשבילה שהיא עוסקת בצרכי הבית באפיה ובישול וכדומה, ובדיעבד אין זה מעכב.

אישה המתגוררת לבדה

גם הנשים חייבות לעשות עירובי תבשילין, ולכן אם אין בעלה בעיר, או שהיא מתגוררת לבדה, צריכה

לעשות עירוב תבשילין בברכה. ואם אינה בקיאה לעשות עירוב, תבקש מהשכן שיעשה העירוב בשבילה. ומועיל לעשות עירוב על ידי שליח.

סמוכים על שולחנו

בני ביתו הסמוכים על שולחנו, אפילו הם נשואים, אינם צריכים לערב באופן נפרד ורשאים לאפות ולבשל בביתו עבור כולם על סמך העירוב של ראש המשפחה. אולם אם כל אחד סועד על חשבון, יערב כל אחד בעצמו. (קיצור שו"ע חזו"ע יו"ט)

זוגות השובתים אצל הוריהם

זוגות ההולכים לשבות בחג אצל הוריהם וסועדים אצלם, אינם צריכים לערב בעצמם, אלא סומכים על עירוב הוריהם. (ילקו"י יו"ט עמ' תקנ"ב) אך אם חוזרים לביתם לישון ומדליקים שם נרות שבת, טוב שיעשו עירוב תבשילין ללא ברכה לצורך הדלקת נרות, כמבואר לקמן.

זמן ההכנות לשבת

העירוב מתיר לבשל לשבת רק מיום טוב השני של ראש השנה ולא קודם לכן, [דהיינו מליל שישי - חמישי בלילה], ועד סוף יום השישי. ואולם ישתדל שלא לבשל בשעות המאוחרות של יום שישי, אלא כדי שיספיק האוכל להתבשל ביום שישי, שאילו יבואו אורחים ביום שישי, יוכלו לאכול ממנו. ובכל אופן אם התעכב, רשאי להכין את צרכי השבת כל יום השישי, כל עוד שהעירוב קיים ולא נאכל.

עירוב תבשילין לצורך נרות שבת בלי ברכה

מי שסיים בהכנת מאכלי שבת לפני כניסת יום טוב, ואינו צריך להכין מיום טוב לשבת, מעיקר הדין אינו צריך להניח עירוב תבשילין. וטוב שיניח עירוב תבשילין, מכיוון שצריך להדליק נרות שבת, אך לא יברך על העירוב, רק יאמר "בדין עירובא יהא שרי לנא לאדלוקי שרגא מיום טוב לשבת". ואם רוצה לברך, יבשל ביום טוב איזה תבשיל לכבוד השבת, ואז יוכל לברך בשעת עשיית העירוב.

מתארחים בבית מלון

אורחים המתארחים בבית מלון ובעל המלון מערב עירובי תבשילין, מעיקר הדין אינם צריכים לערב עירובי תבשילין רק בשביל להדליק הנרות מיום טוב לשבת. וטוב שיניחו בלי לברך על העירוב, רק יאמרו: "בדין עירובא יהא שרי לנא לאדלוקי שרגא מיום טוב לשבת".

המדריך להלכות

השבת, יכול לסמוך על עירובו של רב העיר ולבשל.

הכנות לשבת ביום טוב השני בלבד

חשוב להדגיש שהעירוב תבשילין מתיר להכין לשבת רק מיום טוב השני של ראש השנה (יום שישי) ולא מיום טוב הראשון (יום חמישי) (יחו"ד ח"ז אות פ"ה בסיכום).

יום רביעי בערב ליל א' דראש השנה

הדלקת נרות החג

מדליקין נר לכבוד יום טוב, ויקדימו לברך ואחר כך להדליק. וברכת ההדלקה בראש השנה היא "להדליק נר של יום טוב" ואין להזכיר יום הזכרון.

ברכת שהחיינו בהדלקת נרות

יש נשים שנהגו לברך שהחיינו בשעת ההדלקה, ויש נהגו שלא לברך שהחיינו בעת ההדלקה. ומי שאין לה מנהג ברור טוב שלא תברך שהחיינו בהדלקת נרות, אלא תכוון לצאת ידי חובה בברכת שהחיינו כששומעת בשעת הקידוש מפי בעלה. אומנם נשים הנוהגות לברך שהחיינו בהדלקת נרות לא יענו אמן אחרי ברכת שהחיינו של הקידוש, אם רוצות לטעום מהיין.

פיוט אחות קטנה

בערב התקדש החג לפני תפלת ערבית אומרים פיוט 'אחות קטנה', וחותרם בסוף כל בית תכלה שנה וקללותיה, כלשון חז"ל במגילה (לא:), ובסיום הפיוט חותרם תחל שנה וברכותיה. ואחר כך אומרים המזמור הרנינו לאלהים עוזנו, שהיו אומרים אותו הלויים במוסף של ראש השנה, כי נאמר בו תקעו בחודש שופר בכסא ליום חגנו.

אכילת הסימנים

מנהג ישראל לאכול בשתי הלילות של ראש השנה מיני פירות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל ימות השנה, משום דסימנא מילתא היא.

אכילת הסימנים בתוך הסעודה

נכון לנהוג לברך על פירות אלה לאחר נטילת ידים וברכת המוציא, ואכילת כזית פת, או לאחר ברכת המזון, כדי שלא יכנס בספק ברכה אחרונה שלהם.

שכח לערב עירוב תבשילין ונזכר בבית הכנסת

מי שכח להניח עירוב תבשילין ונזכר בבואו לבית הכנסת להתפלל מנחה, ואין פנאי ללכת לביתו ולחזור להתפלל מנחה, יש אומרים שיוכל לעשות עירוב בבית הכנסת, שיחשוב על איזה תבשיל שבביתו, ויאמר "שבזה העירוב יהא מותר לו לאפות ולבשל ולהדליק את הנר" וכו'. ויש אומרים שמכיון שעליו לומר: "בדין" עירובא וכו', לא יוכל לסמוך על פת ותבשיל שאינם לפניו אלא בביתו. ועוד טעמים אחרים. ובשעת הדחק שאין שהות שילך לביתו לעשות העירוב, יסמוך על המתירים, אך לא יברך אפילו עדיין לא שקעה החמה, ויאמר שבתבשיל פלוני שיש לי בביתי יהיה מותר לי לבשל ולאפות ולהדליק הנר מיום טוב לשבת. ועל צד היותר טוב יתנה ויאמר: "ואם לא יועיל עירובי על פי הדין, הנני סומך על עירוב גדול העיר". ומכל מקום אם הכין תבשיל ביצה וכיו"ב לצורך העירוב ושכח לברך ולהתנות "בדין עירובא", יש להקל. שכיון שהיה בדעתו להתנות ולברך עליו, מותר בדיעבד, והברכה שצריך לברך עליו לכתחילה, ולהתנות עליו במפורש, אינה מעכבת.

לעשות עירוב תבשילין בעצמו

לכתחילה חייב כל אדם הנדרש להניח עירוב תבשילין - לעשות עירוב תבשילין בעצמו, ולא יסמוך על גדול העיר, ורק אם שכח או נאנס ולא עירב, יסמוך על גדול העיר שמערב לכל בני העיר (קיצור שו"ע חזו"ע עמ' נ"ה).

שכח שני רגלים להניח עירוב תבשילין

אדם ששכח בשני רגלים רצופים (שני רגלים שחלו בערב שבת) לערב עירובי תבשילין, יש אומרים שנחשב לפושע ואינו יכול לסמוך על עירוב של גדול העיר. ומכל מקום בזמן הזה כוונת הרב המערב עירובי תבשילין לזכות גם לאנשים כאלה הקרובים לפשיעה, ולכן יכולים לסמוך עליו בדיעבד לבשל מיום טוב לשבת (חזו"ע יום טוב עמ' רצ"א).

אבד העירוב

אם אבד העירוב קודם שבישל לצורך

ראש השנה תשפ"ה

קדימה בברכות

מכיון שבכלל הדברים שאוכלים לאכול לביל ראש השנה ישנם גם תמרים, שהם המובחרים שבשבעת המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל, והם קודמים לברכה לרימונים ולשאר הפירות, טוב להקדימם, ויקח תמר, ויברך עליו בורא פרי העץ, ויאכל [אך אין זה חובה מן הדין להקדימם מכיוון שכלל גדול בידינו כשמונחים לפניו פירות שאין ברכותיהם שוות יקדים איזה מהם שירצה (שו"ע סימן ר"א סעיף א') וכאן מונחים לפניו פירות שברכותיהם העץ (תמרים ורימונים), ושאר מאכלים שברכותיהם האדמה (רוביא סלקא), אלא שטוב להקדימם לצאת ידי חובת שאר הפוסקים. ואם יש לו תמרים צהובים והם פרי חדש אצלו, יברך גם ברכת שהחיינו (בתנאי שהפרי החדש לא היה על השולחן בשעת הקידוש), ואחר כך יקח תמר אחר ויאמר: יהי רצון מלפניך וכו' שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתינו. ויאכל מהתמר. (ילקוט יוסף ראש השנה) ואם הרימון פרי חדש אצלו והתמר אינו פרי חדש יקדים לברך על הרימון ברכת "העץ" ו"שהחיינו" (ע"פ חזו"ע ברכות עמ' ער"ה ד"ה ואם).

ברכת שהחיינו על הפירות

חשוב להדגיש, כל פרי הנמצא בשווקים כל ימות השנה, אין לברך עליו שהחיינו היות ולא מרגישים בו הנאת התחדשות. אין חילוק אם הימצאותו כל השנה בשווקים מחמת שהוא גדל כל השנה בעץ ובאדמה כגון תפוח אדמה, או מחמת שחלק מהשנה גדל בעצים וחלק מהשנה בחממות כגון בננות, או מחמת שמצליחים לשומרו כל השנה בקירור כל השנה ואינו ניכר ההבדל בטעם בין חדש לישן כגון תפוחי עץ, אגסים, תמרים שחורים ועוד, או מחמת שמייבאים מחו"ל את אותו הפרי כשאין אותו בארץ כגון אננס, בכל אלו אין לברך שהחיינו משום שלא ניכר בהם הנאת התחדשות היות וניתן להשיגם כל השנה במקום זה. (הליכות ברכות עמ' תק"א)

ברכת האדמה על הסימנים

מכיוון שהמנהג לאכול את הסימנים בתוך הסעודה אין לברך האדמה על שום תבשיל של לוביא או קרא ושאר מיני ירקות מבושלים, אפילו אוכלם בלי פת, מכיוון שדרך ללפת את הפת בתבשילי ירקות. וטוב להביא לשולחן פרי שברכתו "האדמה" שאינו מתלפת עם הפת כגון בוטנים, ולברך "האדמה" גם

בתוך הסעודה. אומנם הנהוגים לאכול את הסימנים לאחר הקידוש מיד יברכו האדמה על הירקות.

סדר ליל ראש השנה מפורט לקמן עמוד כ'

ההנהגה בסעודה

יתאמץ בכל כחו לשלוט ביצרו לבל יבוא לידי כעס והקפדה בתוך ביתו כל השנה, ובפרט בלילה זה שאנו עורכים בו סימנים לשנה הבאה עלינו לטובה, אין לך סימן רע ככעס.

יום חמישי א' תשרי יום טוב ראשון של ראש השנה

בכיה בתפילות ראש השנה

אין להתוודות ביום ראש השנה, וכל שכן שלא יעורר את עצמו לבכות, שאין לבכות בראש השנה. והתפלות בראש השנה יהיו בשמחה ובטוב לבב, ומתוך כוונה שלימה, כי בטוחים אנחנו בישועת הקב"ה שיכתבנו ויחתמנו לחיים טובים. אומנם אדם שמתעורר מעצמו בבכיה ומתפלל בדמעות שליש, אין בזה חשש איסור כלל (ילקו"י ימים נוראים)

הלכות שופר

החייבים בשמיעת קול שופר

כל הגברים חייבים לשמוע קול שופר בראש השנה, כהנים ליום ישראלים וגרים ללא יוצא מהכלל. אבל נשים וקטנים פטורים. וכן חירש (אפילו שמדבר ואינו שומע) פטור משמיעת קול שופר, אומנם חירש השומע על ידי מכונת שמיעה חייב בשמיעת קול שופר.

ברכות השופר

לדעת הספרדים ביום טוב ראשון של ראש השנה מברכים לשמוע קול שופר ושהחיינו, וביום טוב השני אין מברכים שהחיינו.

מי יכול להוציא ידי חובה

כל שאינו מחוייב בדבר אינו מוציא אחרים ידי חובתם. ולכן אישה אינה יכולה להוציא ידי חובה. וחרש שאינו שומע אינו יכול לתקוע להוציא אחרים ידי חובתם, ואפילו אם הוא מדבר רק שאינו שומע, אינו מוציא אחרים ידי חובתם.

יחיד המתפלל

יחיד שלא תקע, ורוצה שיתקעו לו בשעה שמתפלל מוסף בלחש, לא יפסיק, וכל שכן שאינו ראוי לתקוע בעצמו באמצע התפלה. ודי לו ששומע לפני התפלה או לאחריה, שלשים קולות, כי לא תקנו לשמוע תקיעות בתפלת מוסף אלא בצבור. ונכון שיתקעו ליחיד לפני שיתפלל תפילת מוסף.

המדריך להלכות

לביתו תוקע שיתקע לו להוציאו ידי חובה. ולכתחילה יעמוד החולה בשעת התקיעות. ויברך השומע, ורק אם אינו יודע לברך היטב, יברך התוקע בשבילו, גם אם הוא כבר יצא ידי חובה. ואם שכח לברך ונזכר בין תשר"ת לתש"ת, אין לו לברך שם, דשמא יצא י"ח בתשר"ת. וכן מי ששח שיחה בטלה בין תשר"ת לתש"ת, בדיעבד אינו חוזר לברך, אף שיש ספק שמא לא יצא ידי חובתו.

(ילקו"י מועדים)

תשליך

אחר תפילת מנחה ביום ראשון של ראש השנה, הולכים על יד שפת הים או אצל הנהר, או באר מים חיים, או בור, לומר סדר "תשליך". ונהגו כן על פי מה שאמרו במדרש, שכאשר אברהם אבינו הלך עם יצחק אל הר המוריה להעלותו לעולה כאשר נצטווה מפי הקדוש ברוך הוא, קידם השטן בדרך, והתחיל להסית את אברהם ואת יצחק ולמונעם ממצות הבורא יתברך, וכאשר מזימתו נכשלה וסירבו אברהם ויצחק לשמוע בקולו, הלך השטן ונעשה לפני אברהם ויצחק לא השגיחו גדול, כדי שלא יוכלו לעבור, ואברהם ויצחק לא השגיחו בזה, ונכנסו למים עד שהגיעו לצווארם, ואז נשא אברהם את עיניו למרום להתפלל לפני ה' יתברך, ואמר, הושעני אלהים כי באו מים עד נפש, ומיד גער הקדוש ברוך הוא בשטן והלך לו. ומבואר בזוהר הקדוש שעקדת יצחק היתה בראש השנה. ומטעם זה נוהגים ללכת לנהר לומר סדר תשליך, להזכיר זכות אברהם ויצחק. ומנהג ישראל תורה הוא.

שכח לעשות תשליך

אם לא עשה התשליך ביום הראשון, טוב לעשותו ביום השני אחר מוסף, ויש אומרים אחר מנחה.

סדר העדיפויות בתשליך

סדר העדיפויות בתשליך: א. ים או נהר. ב. באר או מעין. ג. בור שיש לו מים. ד. בור שניגבו מימיו. ה. השקפה מהגג על הים. ו. ברז.

נשים

נשים פטורות מאמירת תשליך ואדרבה שב ואל תעשה עדיף מכיוון שכשיצאו לעשות תשליך נגרמת ערבוביא בין גברים לנשים, ואם רוצה יכולה לברך בביתה בצניעות (ע"פ הטעם שכתב בילקו"י אוצר דינים לאישה ולבת עמ' תפט).

וידוי בין סדר התקיעות

אין להפסיק בין סדרי התקיעות לומר וידוי בין תשר"ת לתש"ת, ובין תש"ת לתר"ת, כי דבר זה לא נכון לפי ההלכה, שהואיל ואנו מסופקים שמא לא יצא בסדר הראשון, או גם בסדר השני, כי שמא תרועה שנאמרה בתורה היא היללה שנקראת גם כן בפיו "תרועה", ואם כן אין יוצאים ידי חובה עד שיתקע תר"ת, ואם יפסיק בוידוי לפני סדר תר"ת הרי הוא מפסיק בין ברכת לשמוע קול שופר לתחלת המצוה, והוא ליה חשש ברכה לבטלה, וספק אם צריך לחזור ולברך שנית. לכן באמצע התקיעות מותר להרהר בלבו בוידוי בין סדר לסדר, אבל לא יאמר בפיו בלחש. ובתקיעות עצמם יכוין כל מחשבתו לצאת ידי חובת המצוה של שמייעת קול שופר, ותו לא מיד.

אישה המגיעה לבית הכנסת

נשים פטורות ממצות שופר, שהיא מצות עשה שהזמן גרמא שנשים פטורות. ומכל מקום נוהגות הנשים לבוא לבית הכנסת בראש השנה כדי לשמוע קול שופר (עם ברכותיו), ויפה עושות, ויש להן שכר מצוה. ואמנם אשה שיש לה ילדים קטנים שאם תביאם לבית הכנסת יפריעו למהלך התפילה והתקיעות, אין לה לבוא לבית הכנסת, ותסמוך על עיקר הדין שהיא פטורה ממצות שופר ומתפילה בצבור. ואם תחמיר לבוא לבית הכנסת יוצא שכרה בהפסדה, שגורמת הפרעה למהלך התפילה.

העיד הגאון רבי לייבל לאפייאן זצ"ל בשם אביו הגאון רבי אליהו לאפייאן זצ"ל: "אבי היה אומר, שהנשים הנמצאות בבית בימים נוראים ומטפלות בילדים, אינן זקוקות לכל התפילות שמתפללים בבית הכנסת בכדי שיעלו תפילותיהן למעלה, כי יש צינור מיוחד להעלות תפילתם עד לכסא הכבוד, ובכמה תיבות שיש להם אפשרות לומר ולהתפלל הם מתקרבות לכסא הכבוד ככל הקהל הקדוש העומד שעות ארוכות ומכתיר את המלך, מבקש ומתחנן מאת המלך הקדוש היושב על כסא רם ונשא (באר הפרשה).

תקיעה לנשים

התוקע לנשים יכול לתקוע להן אף לאחר שכבר יצא ידי חובתו בלי ברכה, ואין צריך להקפיד כלל לתקוע לנשים לפני שיצא ידי חובתו.

חולה

אדם שנאנס ולא בא לבית הכנסת ביום ראש השנה, או מי שהוא חולה ונפל למשכב, יש להתאמץ במאד להביא לו

ראש השנה תשפ"ה

שינה ביום ראש השנה

מנהג טוב שלא לישן ביום ראש השנה, שכן נאמר בשם הירושלמי מי שישן בראש השנה ישן מזלו. ואם ראשו כבד עליו, יישן מעט, אחר חצות היום, לנוח קצת, כדי שיתחזק לעבודת ה' יתברך.

הכנה מיום טוב ראשון ליום טוב שני

אסור להכין כל דבר שיש בו משום 'הכנה' מיום טוב ראשון (יום חמישי) ליום טוב שני של ראש השנה (יום שישי), משום איסור הכנה.

מקלחת

מותר להתקלח ולטבול במקווה טהרה ביום טוב ראשון (בתנאים המותרים עיין לקמן) אפילו שכוונתו לעשות כן לקראת יום טוב שני, ואין בזה משום "הכנה" (ולא יתקלח במקווה במים חמים ביום טוב בבית המרחץ שבמקווה).

פינוי השולחן לאחר הסעודה

מותר לפנות את השולחן לאחר הסעודה ביום טוב הראשון, ולא צריך להשאיר את השולחן כמות שהוא עד ליל יום טוב שני, וכן מותר לטאטא את הבית ביום טוב ראשון, ולא נחשב כהכנה לצורך היום השני, כיוון שפינוי השולחן וסידור הבית נחשב כצורך היום, שמכבוד יום טוב שהשולחן יהיה מסודר ונקי והבית לא יהיה מלוכלך (הלימו"ע ימים נוראים עמ' קנ"ו).

שטיפת הבית לאחר הסעודה

מותר לשטוף את הבית לאחר הסעודה באופן המותר לשטוף ביום טוב, דהיינו שפיכת מים נקודתית על מקום הלכלוך וגריפת המים במגב גומי או פלסטיק, (חזו"ע שבת ח"ד עמ' מ"ט). ולאחר שעשה כך מותר לקחת מטלית יבשה ולספוג בעדינות את הלחלוחית שנשארה ברצפה (אור ההלכה שבת עמ' כ"ז).

שטיפת כלים

אסור לשטוף את הכלים אם לא עתיד להשתמש בהם עוד ביום טוב מכיוון שמכין בזה את הכלים לסעודת ליל יום טוב שני. אבל כוסות מותר לרחוץ, מפני שכל הזמן שותים בהם. אומנם אם נוצר סירחון מחמת שאריות האכילה מותר לשטוף אף את שאר הכלים.

עריכת השולחן

אסור לערוך ולסדר את השולחן עם הצלחות, כוסות, סכ"ס, חלות, יין וכדומה לצורך יום טוב שני. אבל מותר לפנות מעל השולחן את מה שנשאר מסעודות קודמות

כדי שהבית יראה מסודר ונקי.

הוצאת מאכלים מהמקפיא

מותר להוציא מאכלים קפואים מהמקפיא כדי להפשירים לסעודת החג. ואין בזה איסור הכנה, כיון שההפשרה נעשית מאליה. מה גם שאין בזה טרחה, וזה לצורך מצוה.

הנחת מאכלים על הפלאטה

תבשילים המבושלים כל צרכם, מותר להוציאם מהמקפיא ביום טוב וליתנם על גבי הפלאטה כשהיא כבויה ותדלק מאליה לאחר זמן על ידי 'שעון שבת' שיכוון מערב יום טוב, [למשל יניח את התבשילים בשעה 16:00, והפליטה תידלק בשעה 17:00], ובכך יתחממו התבשילים היטב היטב עד הלילה לצורך סעודת ליל יום טוב שני. (קיצור שו"ע חזו"ע עמ' שע"א).

יום חמישי בלילה ליל יום טוב שני

הדלקת נרות

הדלקת נרות מדליקים נרות לכבוד ליל שני של ראש השנה. ותדליק מאש שהוכנה קודם, ותברך 'להדליק נר של יום טוב' ואחר כך תדליק, וטוב להדליק לאחר צאת הכוכבים אומנם מעיקר הדין רשאית להדליק מבעוד יום.

פתיל צף

כאשר מדליקים נרות ביום טוב עצמו בפתיל צף, מותר להכניס את הפתיל לתוך הנקב שבפקק שעם, ואין זה נחשב מתקן כלי (ראש השנה בהלכה ובאגדה עמ' 142), אומנם אם החור של הפקק שעם סגור אסור לעשות חור חדש משום שיש חשששיעבור על איסור מכה בפטיש, לכן עדיף להכין את הפתילות כבר מערב יום טוב.

הדבקת נרות שעוה בפמוטים

אסור לחמם בראש השנה נר שעוה באש להדביקו בפמוט, משום איסור "ממרח". אלא יניחו את הנרות בפמוטות בלי להדביקם. (ועדיף להדביק לפני יום טוב כמבואר לעיל) (ילקו"י ימים נוראים עמ' תע"ח).

פמוטים שנדבקו בשעוה

פמוטים שנדבקו בשעוה ונקפאה השעוה בפנים, מותר לנקות את השעוה בסכין, ואין בזה משום תיקון כלי (שם).

כיבוי הנר

בהדלקת הנרות בליל יום טוב שני צריך להקפיד לא לכבות את הגפרור אלא להניח אותו שיכבה לבד.

המדריך להלכות ה

הסדר כמו בלילה הראשון, עיין לקמן עמ' כ'.

יום שישי יום ב' דראש השנה

הכנת מאכלים לשבת

ישתדלו להכין את התבשילים לשבת בעוד היום גדול ולא לבשל בשעות המאוחרות של יום שישי, אלא כדי שיספיק האוכל להתבשל ביום שישי, שאם יבואו אורחים ביום שישי, יוכלו לאכול ממנו. ובכל אופן אם התעכבו, רשאים להכין את צרכי השבת כל יום שישי, כל עוד שהעירוב קיים ולא נאכל.

סידור הבית מיום טוב לשבת

עירוב תבשילין מתיר גם דברים שאינם צורך אכילה, כגון לשטוף כלים מיום טוב לשבת, לסדר את הבית וכדומה, לכן מותר לסדר את הבית ואת השולחן לכבוד שבת מבעוד יום.

קריאת שנים מקרא ואחד תרגום

השנה חל יום טוב שני של ראש השנה ביום שישי, ונחלקו הפוסקים האם מותר לקרוא קריאת שנים מקרא ואחד תרגום של פרשת האזינו ביום שישי שהוא יום טוב שני של ראש השנה, דעת מרן הרב עובדיה יוסף זצ"ל שאפשר לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום אפילו ביום טוב (יב"א ח"א סי' י"ח אות ג'), ומי שרוצה לחשוש לדעת שאר הפוסקים (הרמ"ע מפאנו ספר מעין גנים דף א' עמוד ד', והבא"ח ש"ש פרשת לך לך אות ט') יכול לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום ביום רביעי ערב חג ראש השנה, או לחילופין לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בליל שבת אחר הסעודה.

הדלקת נרות שבת

מדליקים נרות שבת מאש לאש בשעה 18:04, ומברכים "להדליק נר של שבת", בלי להזכיר את יום טוב.

הדבקת נרות שעה בפמוטים

אסור לחמם בראש השנה נר שעה באש להדביקו בפמוט, משום איסור "ממרח". אלא יניחו את הנרות בפמוטות בלי להדביקם. (ועדיף להדביק לפני יום טוב כמבואר לעיל) (ילקוט ימים נוראים עמ' תע"ח).

פמוטים שנדבקו בשעה

פמוטים שנדבקו בשעה ונקפאה השעה בפנים, מותר לנקות את השעה בסכין, ואין בזה משום תיקון כלי (שם).

כיבוי הנר

בהדלקת הנרות של שבת, יקפידו לא לכבות את הנר, אלא להניח אותו שיכבה לבד.

פיוט חון תחון

בליל שני של ראש השנה מתחילים תפלת ערבית בפיוט "חון תחון", שהוא מענין ראש השנה יום הדין (ואין אומרים פיוט "אחות קטנה" בליל שני של ראש השנה כי לא שייך לומר בו "תכלה שנה וקללותיה", שכבר נגמר ה השנה בערב יום טוב ראשון). ומתפללים כמו בלילה הראשון.

"ברוך המבדיל בין קודש לקודש"

אין להתחיל בשאר ההכנות ליום טוב שני עד צאת הכוכבים (18:39). וקודם ההכנות טוב שיאמר: "ברוך המבדיל בין קודש לקודש" [אך אין זה חובה לומר (תשובה בכתב מהרה"ג יצחק יוסף שליט"א)]. ואם בני הבית מרובים והזמן דחוק, יכולים להתחיל בסידור השולחן לאחר השקיעה (18:25).

ברכת שהחיינו בקידוש

בקידוש של ליל שני יש ספק האם צריך לברך שהחיינו על עצם היום, לכן טוב להביא לשולחן פרי חדש או שילבש בגד חדש, ועיקר ברכת שהחיינו היא על היום הקדוש, ואגב פוטר גם את הפרי או הבגד החדש, לכן אפילו אם אין לו פרי או בגד חדש מברך שהחיינו, ולכן אין חשש הפסק באמירת ברכת "שהחיינו" בין ברכת הגפן לטעימה מהיין. (קיצור שו"ע חזו"ע עמ' של"ב).

אכילת הפרי חדש

לאחר הקידוש יקח מעט מאותו פרי חדש ויברך עליו בורא פרי העץ (ואפילו אם אותו פרי חדש אינו מין שבעה, והמין שבעה (התמרים או הרימונים) נמצא על השולחן וקודם בסדר הקדימה, מכל מקום אינו צריך להקדים את המין שבעה אלא יברך ברכת העץ על הפרי החדש, כיוון שכעת לאחר הקידוש אינו מעוניין לאכול מהמין שבעה אלא רק לאחר שיטול ידיו ויאכל כזית לחם, וכך הם סדרי האכילה), ויכוין לפטור את כל פירות העץ שיאכל בסעודה (כגון התפוח, רימונים, תמרים), שצריך להסמיך עד כמה שניתן את ברכת העץ לברכת שהחיינו שמברכים על הפרי (מחצית השקל בסק"א והמטה אפרים סק"ו). אומנם, צריך להיזהר לאכול חתיכה קטנה מהפרי לאחר הקידוש ולא חתיכה גדולה שיש בה כזית כדי לא להיכנס לספק ברכה אחרונה, וטוב שכך יעשו כל בני הבית (הליכמו"ע עמ' קכ"ו).

סימני הסדר

בליל שני נוהגים לעשות את סימני

ראש השנה תשפ"ה

מקלחת ביום טוב

השנה חל ראש השנה בימים חמישי ושישי הסמוכים לשבת, ואדם רוצה להתקלח ביום טוב לצורך שבת, מותר להתקלח באופנים שיובאו בקטגוריות הבאים:

• דוד שמש

מים שהתחממו מערב יום טוב, לבני ספרד מותר לרחוץ בהם את כל הגוף (במקלחת שבבית כמבואר בסעיף הבא); וכן מותר להתרחץ במים שהתחממו בדוד שמש (ללא חשמל), שלא אסרו חכמים אלא לחמם את המים ביום טוב, אבל כל שהתחממו מערב יום טוב או שהתחממו מאליהם, מותר לרחוץ בהם.

• רחיצה בבית מרחץ כגון מקווה

ההיתר להתרחץ במים חמים, הוא דווקא באמבטיה פרטית שבבית, אבל במרחץ של רבים כגון במקווה, אסור לרחוץ אפילו פניו, ידיו ורגליו בחמים. אבל במים קרים, מותר.

• בור של המקווה

כשטובל אדם במקווה ביום טוב, יכול לטבול אפילו אם המים שבבור חמים (אומנם להתקלח במים חמים במקווה אסור

כמבואר בסעיף הקודם) (ילקו"י יו"ט עמ' שע"ה).

• ניגוב השיעור וחשש סחיטה

אסור לנגב את שיער הזקן והראש כרגילותו ביום חול, כיון שיש חשש סחיטה. אלא צריך ליתן את המגבת על השער ולתת למים להיספג לבד, ויכול לתת נגיעות קלות במגבת, אך לא לנגב בחוזקה כרגילותו. אך כל זה בשיער הראש והזקן שיש שם הרבה שיער, אבל בשאר הגוף מותר לנגב רגיל כמו ביום חול.

• התזת דאודורנט ספריי ובושם

מותר להתיז דאודורנט ספריי ובושם דווקא שמתז על גופו, אבל על הבגדים אסור להתיז משום איסור מוליד ריח.

• סירוק השער על ידי מסרק

אסור לסרק את שערות ראשו על ידי מסרק ויש בזה חשש איסור דאורייתא של תלישת השערות. אומנם במברשת רכה כמו של התינוקות או מברשת כובעים יכול להסתרק.

• גריפת המים במגב

אם נרטבה ריצפת המקלחת ממי הרחצה, מותר לגרוף את המים במגב גומי בלבד (ללא סמרטוט משום חשש סחיטה) כדי לפנותם (אור ההלכה מועדים עמ' צ).

סדר עירוב תבשילין

כשחל ר"ה בימים חמישי ושישי צריך לעשות

מערב יום טוב עירוב תבשילין (לביאור הדברים עיין לעיל בעמודים ו' ז').

יקח העירוב בידו ויברך:

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָהוָה, אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת עִירוב.

בְּדִין עֲרוּבָא, יְהֵא שְׂרִי לָנָא לְאַפּוּי וּלְבָשׁוּלִי וּלְאַטְמוּנִי וּלְתַקּוּנִי (וּלְמִשְׁחָט) וּלְאַדְלוּקִי שְׂרָפָא וּלְמַעֲבַד פִּלְצֶרְפָּנָא, מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת (ורב שעושה עירוב לתושבי עירו מוסיף: לָנָא וּלְכָל־בְּנֵי הָעִיר הַזֹּאת).

צריך שיבין מה שאומר, וטוב שיחזור לומר בלשון הקודש:

בְּעֲרוּבָא זֶה יְהֵא מְתָר לָנוּ לְאַפּוֹת וּלְבָשָׁל וּלְהִטְמִין וּלְתַקּוֹן וּלְהַדְלִיק הָנֵר, וְלַעֲשׂוֹת פִּלְצֶרְכֵינוּ מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת.

עשרת ימי

אלא 'המלך הקדוש'. לפי שבימים אלו מראה הקב"ה את מלכותו ביושבו על כסא דין לשפוט את העולם, ומראה שמלכותו בכל משלה, ומלך במשפט יעמיד ארץ. **אמר בטעות "האל הקדוש"** אם טעה וחתם 'האל הקדוש' ונזכר מיד תוך כדי דיבור, [דהיינו תוך כדי זמן של אמירת שלוש תיבות 'שלום עליך רבי'], ותיקן מיד ואמר 'המלך הקדוש', יצא ידי חובתו. אבל אם נזכר לאחר זמן זה, אפילו שלא התחיל ברכת 'אתה חונן', לא יצא ידי חובתו, וצריך לחזור לראש התפילה. ואם התחיל ברכת 'אתה חונן', אפילו אמר מילה אחת 'אתה', ואפילו אמרה מיד, חוזר לראש התפילה.

מסופק

המסופק אם חתם 'האל הקדוש' או 'המלך הקדוש', צריך לחזור לראש התפילה. ואולם בתפילות של ראש השנה ויום הכיפורים שאנו מוסיפים בברכת אתה קדוש 'לדור ודור המליכו לאל...', אם זוכר שהוסיף כן, ואחר כך הסתפק אם חתם 'המלך הקדוש', אינו צריך לחזור, שמן הסתם חתם 'המלך הקדוש'.

הגדרת הספק

כל הדין של ספק, הינו דווקא כשהסתפק במקום שהיה לו להזכיר, בעודו עומד באותו פרק ואותה ברכה, או לפחות שנפל הספק בעודו בתפילת עמידה שהיה לו להזכיר בה. אבל אחר שסיים התפילה, וכל שכן אחר זמן מופלג, אם נכנס אז ספק בליבו שאינו יודע אם הזכיר, אינו צריך לחזור ולהתפלל (אור לציון ח"ד עמ' סח).

שליח ציבור שטעה

שליח ציבור שטעה בתפילת החזרה של שחרית או מנחה, ואמר 'האל הקדוש' במקום 'המלך הקדוש', ונזכר לאחר זמן של כדי דיבור, חוזר לתחילת ברכת 'אתה קדוש' ואינו חוזר לראש התפילה.

המלך המשפט

בברכת 'השיבה שופטינו' שבעמידה, תקנו רבותינו בעשרת ימי תשובה שלא לחתום 'מלך אוהב צדקה ומשפט', אלא 'המלך המשפט'. ואם טעה וחתם 'מלך אוהב צדקה ומשפט', אם נזכר בתוך כדי דיבור ותיקן מיד 'המלך המשפט', יצא ידי חובתו. אבל אם נזכר לאחר כדי דבור, חוזר לתחילת ברכת 'השיבה שופטינו' וחותם 'המלך המשפט' וממשיך משם והלאה על הסדר.

מעלת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים

אומר הנביא ישעיה: (נ"ה, ו) "דרשו ה' בהימצאו", ופירש רש"י "דרשו ה' בהימצאו" - 'בעוד שהוא אומר לכם דרשוני' כלומר הקב"ה רוצה שנתקרב אליו ונחזור בתשובה. ומתי הוא הזמן הזה? - דרשו חז"ל בגמרא ראש השנה (י"ח). אלו עשרה ימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים. בימים אלו קורא לנו הקב"ה בקריאה של חיבה - שובו אלי, ומושיט ידו לרחוקים ומסייע להם לשוב בתשובה.

מובא במדרש תנחומא (האזינו ד') "אם עשיתם תשובה לפני בלב שלם אני אקבל אתכם ואדון אתכם לכף זכות, ששערי שמים פתוחים ואשמע תפלתכם. שאני משגיח מן החלונות מציץ מן החרכים עד שלא אחתום גזר דין ביום הכפורים... לכך נאמר דרשו ה' בהימצאו אלו עשרת ימי תשובה שהוא שרוי ביניכם.

הרמב"ם כותב על עשרת ימי תשובה: "אף על פי שהתשובה והצעקה יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ויום הכיפורים היא יפה ביותר, ומיד היא מתקבלת".

התשובה לפני יום הכיפורים היא מצוות עשה, כמו שצוינו: "לפני ה' תטהרו". בשולחן ערוך נאמר: "על האדם בימים אלו לפשפש במעשיו ולשוב ממעשיו הרעים, וירבה בתורה ובמצוות ובצדקה וימעט בעסקיו".

בגין קדושתם המיוחדת, כתב האר"י הקדוש שיש להתנהג בימים אלו כמו בחול המועד, שלא לעבוד רק אם יש לו הפסד גדול. בכדי שזמנו יהיה פנוי לצרכי שמים.

אם נתבונן לרגע נראה את החסד העצום הטמון במצות התשובה. על פי כל דין ומשפט הקיים בעולם, כשאדם עובר עבירה כלשהי, הוא נדרש לשלם על כך, לפעמים בעונש גופני, ישיבה במאסר, עבודות שירות, לפעמים בעונש כספי. אך אין מצב שאדם מגיע לשופט ומצהיר שהוא מתחרט ושוב לא יעבור עבירה, והשופט מסתפק בכך. כל אדם צריך לשלם על מעשיו. אבל אנחנו קיבלנו מהבורא אפשרות נפלאה: עברנו עבירה, לא התנהגנו כראוי, ואז אנו מגיעים ומתחרטים מכל הלב, מבטיחים ומקבלים על עצמנו ששוב לא נחזור על כך, וזהו!

החסד מתעצם שבעתיים שלא זו בלבד שהבורא נתן לנו הזדמנות לתקן את אשר חטאנו, אלא אף קבע את עבודת התשובה כמצווה בין שאר כל המצוות, כך שהשב בתשובה אף מקבל שכר על כך.

אם לא די בכך, הקב"ה בעצמו פותח לנו שערי תשובה ושואל ומבקש ומכניס בלב האדם התעוררות לחזור תשובה. כל זה מרוב אהבתו וחיתבו אלינו.

הלכות עשרת ימי תשובה

"המלך הקדוש"

בימים שמראש השנה ועד יום הכיפורים, תקנו חז"ל בברכת 'אתה קדוש' שבעמידה, שלא לחתום בה 'האל הקדוש',

זי תשובה

ואפילו אם נזכר בהמשך התפילה, כגון באמצע 'אלוקי נצור', חוזר לתחילת ברכת 'השיבה', וממשיך משם והלאה על הסדר. ומכל מקום אם סיים לומר 'אלוקי נצור' ובא לפסוע שלוש פסיעות של 'עושה שלום', ונזכר שלא חתם כהוגן, חוזר לראש התפילה ומתפלל שוב. והוא הדין כשהוא מסופק אם חתם 'המלך המשפט' או לא, שאנו אומרים שמסתמא אמר כהרגל לשונו בכל השנה ולא חתם 'המלך המשפט'. ואולם טוב שבכל מקרה שהוא חוזר להתפלל, שיעשה תנאי של נדבה קודם שיתחיל להתפלל, ויאמר כך: "אם אני חייב לחזור ולהתפלל, תהא תפילה זו תפילת חובה. ואם אינני חייב לחזור ולהתפלל, תהא תפילה זו תפילת נדבה". ואף על פי שגם עכשיו שטעה ואמר 'מלך אוהב צדקה ומשפט', הרי הזכיר 'מלך', מכל מקום הבדל משמעותי יש ביניהם, כי 'מלך אוהב צדקה ומשפט' משמעותו שהוא אוהב שברואיו יתנהגו בצדק ומשפט, אבל 'המלך המשפט' משמע שה' יתברך בעצמו שופט את העולם.

הרם קולך

טוב ונכון להגביה קולו מעט באמירת 'המלך הקדוש' ו'המלך המשפט', כדי שיזכור היטב שהתפלל כהוגן, ולא יהיו לו ספקות אם אמר או לא אמר. וכך נהג הרמב"ן ז"ל להגביה את קולו בכל הזכרה חדשה שבתפילה [מוריד הטל' וכדומה] במשך שלושים יום, שאז כבר מתרגלת הלשון ובודאי הזכיר כהוגן.

ארבע הוספות

עוד תקנו חז"ל ארבע הוספות בתפילה, ואלו הן: "זכרנו לחיים..." - בברכת 'מגן אברהם'. "מי כמוך אב הרחמן..." - בברכת 'מחיה המתים'. "וכתוב לחיים טובים..." - בברכת 'מודים'. "ובספר חיים ברכה ושלום..." - בברכת 'שים שלום'.

שכח להוסיף

זכרנו לחיים - שכח ולא אמר 'זכרנו לחיים', אם נזכר לפני שאמר ברוך אתה ה', חוזר לאומרו וממשיך על הסדר. אך אם נזכר אחר שאמר שם ה', לא יאמר 'למדני חוקיך', אלא יסיים 'מגן אברהם'. וכשיגיע לברכת 'שמע קולנו', יוסיף שם 'זכרנו לחיים...', כיון שזו בקשת רחמים. ואם שכח ולא אמר גם שם, יאמרנו בסיום 'אלוקי נצור'. (רה) מי כמוך - שכח ולא אמר 'מי כמוך', אם נזכר לפני שאמר ברוך אתה ה', חוזר לאומרו וממשיך על הסדר. אך אם נזכר אחר שאמר שם ה', לא יאמר 'למדני

חוקיך', אלא יסיים 'מחיה המתים'. ולא יאמרנו ב'שמע קולנו' או ב'אלוקי נצור', כיון שאין זו בקשת רחמים אלא שבח לה' יתברך.

וכתוב לחיים טובים - שכח ולא אמר 'וכתוב לחיים טובים', אם נזכר לפני שאמר ברוך אתה ה', חוזר לאומרו וממשיך על הסדר. אך אם נזכר אחר שאמר שם ה', לא יאמר 'למדני חוקיך', אלא יסיים 'הטוב שמך ולך נאה להודות', ורשאי לאומרו בסיום 'אלוקי נצור'.

ובספר חיים ברכה ושלום - שכח ולא אמר 'ובספר חיים', אם נזכר לפני שאמר ברוך אתה ה', חוזר לאומרו וממשיך על הסדר. אך אם נזכר אחר שאמר שם ה', לא יאמר 'למדני חוקיך', אלא יסיים 'המברך את עמו ישראל בשלום', ויאמר 'ובספר חיים' בסיום 'אלוקי נצור'.

עושה 'השלום'

בסיום תפילת שמונה עשרה יאמר, עושה 'השלום' במרומיו. [רמז לשם המלאך ס-פ-ר-י-א-ל שהוא סופר וכותב את בני האדם בספר החיים. ושמו בגימטריא 'השלום']. וכן אומר גם השליח ציבור בסיום קדיש 'תתקבל' שאחר חזרת השליח ציבור, אבל בקדיש תתקבל של ערבית, ובשאר הקדישים אין צריך לומר כן (שו"ת יבי"א חלק ח סימן יא אות יב).

אבינו מלכנו

בעשרת ימי תשובה נוהגים לומר 'אבינו מלכנו' אחר חזרת השליח ציבור בתפילת שחרית ומנחה. ובתפילת המנחה, אם הזמן מצומצם וקרוב לצאת הכוכבים ואם יאמרנו 'אבינו מלכנו' יפסידו לומר נפילת אפים, ידלגו על 'אבינו מלכנו' ויאמרו נפילת אפים, ולאחר מכן יאמרנו 'אבינו מלכנו'.

ההנהגות שראוי לנהוג בימים אלו

"ראוי לאדם שיתנהג בימים אלו גם בחומרות שאינו נוהג בהם כל השנה, כי גם אנו מבקשים מאת השי"ת שיתנהג איתנו בחסידות..."

דוגמאות: בדיקת מזוזות, הכנות לסוכות, אמירת ברכת המזון, קריאת שמע שעל המיטה, ברכת אשר יצר - מתוך הנוסח, קריאת תהילים, ריבוי בצדקה ותיקון המידות והמעשים.

מעלות וסגור

לכל טוב על ידי התקדשות מופלג

בשבת זו עדין ניתן לתקן את
מובא בספר הקדוש 'דברי ש
השבת הזאת שהיא לאחר ראש
גדר של יום טוב, ואפשר לתקן א
היום טוב.

למשל, כל הכוונה הנדרשת ו
ושופרות, ובכלל כל העבודה ה
בשבת הזאת לתקן ולהשלים, ח
כל שבתות השנה, ומסוגל להשי

ולהיות הכנה גדולה ומעולה לקר
השבת הזאת - חשובה עד מא
לכן צריך ליקר ולהחשיב ביותר
הפרטים הנדרשים שתהיה הש
מבואה ועד צאתה, כי בהיותה מ
את העבר, השבתות של השנה ש
על כל שבתות השנה הבאה עלינו
והראש זה עכשיו, ראשית השנה
תלויה ועומדת בעשרה ימים אלו
עיקר הקבלות הוא קבלה בענ
והנה המשני המפורסם, הגא
זי"ע, המליץ בענין הקבלות הט

השבת ש"בין כסה לעשור"

השבת שבין ראש השנה ליום הכיפורים נקראת בפי ישראל
"שבת שובה" - על שם ההפטרה שנתייחדה לה על ידי הקדמונים,
המתחילה בפסוק: "שובה ישראל עד ה' אלוך כי כשלת בעונך"
(הושע י"ד, ב). להפטרה זו אין קשר ישיר לפרשת השבוע, כפי שקיים
במרבית שבתות השנה, כי אם לתאריך: יום השבת שבעשרת ימי
תשובה (משום כך מכונה גם שבת זו בפי העם: "שבת תשובה").

הכנה ליום הכיפורים

"שבת שובה" עומדת בסימן ההתכוננות הנפשית של כלל ישראל
ליום הכיפורים הקדוש. ונוהגים המוני בית ישראל להתכנס בשבת
זו אחרי צהרי היום לבתי כנסיות ולבתי מדרשות ולהאזין לדרשות
של רבנים ותלמידי חכמים בענייני מוסר ותשובה. וכבר פסק
הרמב"ם בהלכות תשובה (פ"ב): "אף על פי שהתשובה והצעקה
(לה') יפה לעולם, בעשרת הימים שבין ראש השנה ליום הכיפורים
היא יפה ומתקבלת מיד, שנאמר: (ישעיה נ"ה, ו) "דרשו ה' בהמצאו"
(בשעה שה' נמצא בקרבכם ומצפה שתעשו תשובה).

חיזוק בשמירת התורה והמצוות בשבת זו

האדמו"ר רבי יהודה ליב מגור, בעל "שפת אמת", היה אומר: על
כל יהודי להתחזק בתורה ובמצוות ב"שבת שובה", שהיא השבת
הראשונה בשנה, כמובא במסכת שבת (ק"ח:): "אילו שמרו ישראל
שבת ראשונה - לא שלטה בהם אומה ולשון".

שבת שובה תיקון לכל השבתות של שנה שעברה

ראיתי בספר שיחות חיזוק, כי שבת שובה מעלתה כה גדולה,
וכתבו חז"ל שביכולתה לתקן את כל שבתות השנה שעברה. לא
יאומן! את כל החטאים שאדם עשה בשבתות של שנה שעברה
- יכול לתקן בשבת אחת. שהרי מובא שבכל יום משבעת הימים
האלו שבין ראש השנה ליום הכפורים, מכפרים ומתקנים את היום
שכנגדו, היינו שביום ראשון מתקנים את כל ימי ראשון של כל
השנה כולה, וכן ביום שני מתקנים את כל ימי שני, וכן על זה הדרך,
וכן הוא בשבת קודש שהיא מכפרת ומתקנת את כל שבתות השנה,
שלא היו כראוי, ואם מתחזקים להתנהג בשבת קדושה ומיוחדת
זו - בהתחזקות וכהתעוררות, בשמחה ובאהבה, בקדושה ובטהרה
כראוי, בזה ממשיכים חיות לכל השבתות שלא הצלחנו בהן כל כך.
ועוד שהרי כל שבת כוללת את כל ימי השבוע, כי שיתא יומין
מיניה מתברכין, אם כן יוצא שכל ימות השנה שעברה, כלולים
ונמשכים ותלויים ביום השבת הזה ממש, אשרי הזוכה לשים לבו
לדברים האלה, ותיכנס בליבו קדושת ומעלת שבת שובה, שְׁאֵז יזכה

ת"ש"ש שבת שובה"

גת בשבת שובה.

ראש השנה

מאזל', ששבת אחר יום טוב, כמו השנה, היא חשובה, ועדין יש לה ת כל מה שעדין לא פעלנו במהלך

באמידת פסוקי מלכויות וזכרונות שייכת בראש השנה, עדין אפשר צ מהחשבון הכללי, שמתקן את לים את האורות של ראש השנה

את יום הכפורים הקדוש והנורא.

וד

ר את השבת הזאת, ולהזהר בכל ב את הזאת שבת שלמה ונכונה, ושלמת, אזי מלבד שהיא מתקנת צברה, בנוסף היא תהיה לסימן טוב לטובה, כי הכל נגרר אחרי הראש, הבאה עלינו לטובה, שכל כולה שבין ראש השנה ליום הכפורים.

ין שבת

גון הצדיק, רבי יחזקאל לוינשטיין ובות שמקבלים על עצמנו בימי

ההוד הללו, שהקבלה הראשונה צריך שתהיה בענין שמירת וקדושת השבת, שהיא העולה על הכל, וכאשר מקבלים קבלה כגון זו, הן בענין תוספת שבת, והן בענין לימוד ההלכות - שתהיה השמירה בהידור, והן בהתנהגות נאותה ביום השבת, הרי שזו קבלה שכוללת את כל הקבלות שבעולם, כמו שלפעמים יש איזה משא כבד, ויש לו איזו ידיה, שעומה ניתן לתפוס את כל הדבר, כמו כן הוא ענין השבת, שהיא מכפרת, היא מקדשת, היא מקרבת את האדם לבוראו יותר מכל העבודות שבעולם, ולכן כאשר מגיעה שבת של עשרת ימי תשובה, והיא שבת שובה, הרי שמישנה תוקף יש לשבת הקדושה הזאת, ובכוחה להשפיע שפע עצום של קדושה וטהרה על האדם, מה שאינו יכול לתאר ולשער כלל.

הלכות השייכות לשבת זו

פרק "במה מדליקין"

אין אומרים פרק "במה מדליקין" ביום טוב שחל בערב שבת (כמו השנה שחל ראש השנה ביום שישי), והטעם כתב הטור (סימן ער): דהרי במשנה האחרונה בפרק (פ"ב מ"ז) כתוב: "שלושה דברים צריך אדם לומר (להזכיר לבני הבית) בתוך ביתו ערב שבת עם חשכה עישרתן? עירבתן? (עירובי תחומין ועירובי חצרות), הדליקו את הנר!", וכתב הטור דהרי עכשיו יצאו מהחג ואינם יכולים לעשות עירוב תחומין ועירוב חצרות בחג, לכן לא אומרים פרק זה בקבלת שבת שאחרי חג.

וכתב ה"בית יוסף" טעם אחר: מכיוון שבחג אין טרודים בשום דבר, מלבד בבישול המאכלים והדלקת נרות שבת, לכן עוד מבעוד יום עושים את כל ההכנות לשבת ובעל הבית לא צריך להזהירם ("עירבתן? עירבתן? הדליקו את הנר!") כמו בשאר ערבי שבתות, לכן לא אומרים פרק במה מדליקין בערב שבת.

ברכת מעין שבע בשבת שובה

בשבת שובה, אחר תפלת העמידה, אומר השליח צבור ברכה מעין שבע. ובמקום האל הקדוש שאין כמוהו, יאמר המלך הקדוש שאין כמוהו. ואם טעה ואמר האל הקדוש, והזכירוהו באמצע הברכה, לפני שיזכיר שם ה' בחתימה "ברוך אתה ה' מקדש השבת", חוזר ואומר "מגן אבות בדברו מחיה מתים במאמרו המלך הקדוש שאין כמוהו" וימשיך משם כסדר המניח לעמו וכו'. ואם לא נזכר עד שחתם "מקדש השבת" אינו חוזר. דספק ברכות להקל.

צריך להזהר מאד בשבת תשובה בכל פרטי חומרי השבת כי רבו כהררים התלויים בשערה, וגם להזהר באיסור אמירה לעכו"ם, שרבים נכשלים ומקילים בזה בשאר שבתות השנה. ויקבל על עצמו להזהר באיסורי שבת בכל השנה. [מנן החיד"א ברכי יוסף סימן תרב סק"ב]

פרשת האזינו

דבר תורה לסעודה שניה

אור החיים הקדוש

"כנשר יעיר קנו על גוזליו ירחף, יפרוש כנפיו יקחהו, ישאהו על אברתו"
ה"אור החיים" הקדוש הביא ב' פירושים להסביר פסוק זה: בפירוש הראשון, התכוין אור החיים הקדוש, שהנשר אינו מעיר את הגוזלים אלא את הקן, כך גם הקב"ה מעיר בנגעי בתים, ולא באדם עצמו, והקן דומה לבית, ומדובר לעורר תשומת ליבם לחזור בתשובה בהדרגה. הפירוש השני, הוא הניסיון של האדם שבורא מנסהו, הוא לפי יכולת הסבל שלו, ועל כן, כנשר יעיר קנו, שאינו מעוררם בבת אחת אלא באופן שיוכלו לשאתו, וכאן מדובר גם בצדיק, שהקב"ה מנסהו לפי יכולתו.

הלכות בשר וחלב

שש שעות

לדעת הספרדים האוכל בשר בהמה, חיה או עוף, אסור לו לאכול מאכלי חלב עד שיעברו שש שעות מסיום אכילתו. הטעמים להמתנת שש שעות ישנם שני טעמים מדוע צריך להמתין שש שעות, בין מאכלי בשר למאכלי חלב: א. לרמב"ם, משום שנשאר בשר בין השיניים, וכשיאכל מאכלי חלב נמצא שאוכל בשר וחלב יחד. אך לאחר שש שעות, גם אם נשאר בשר, הרי הוא סרוח לגמרי ואין בו טעם כלל, ואין צריך להוציאו. ב. לרש"י, משום שטבע הבשר למשוך טעם ושמנונית בפה עד שש שעות.

(כשרות המטבח בהלכה ובאגדה)

דבר תורה לסעודה ראשונה

"שאל אביך ויגדך" (לכ. ז)

רבי אלימלך מליז'נסק היה אומר: "שאל אביך" - זכאי אתה לפנות אל הקב"ה כבן אל אביו; "ויגדך" - וייענה לבקשתך, גם אם רק יהודי פשוט ותמים אתה ולא הגעת למדרגת צדיק.
רבי אלימלך מליז'נסק בא ללמדנו, לא משנה באיזו דרגה אנחנו נמצאים, לא משנה עד כמה אנחנו מרגישים רחוקים, אבא שבשמים מחכה לנו, מחכה שנשוב אליו ויפתח לנו את כל השערים.

הלכות שבת

טעימת התבשילים

מצוה בערב שבת לטעום מהתבשילים, כדי לברר ש הם מתוקנים כראוי לכבוד השבת. וכל הטועם, מאריכים לו ימיו ושנותיו. ובכל אופן, אם קרה והתבשיל בשבת לא היה ערב לחכו, לא יקפיד על אשתו, אלא יתגבר ואשרי חלקו ומה נעים גורלו גם בעולם הזה - שנשאר רגוע ושמח, וגם בעולם הבא. אף על פי שהטועם ובולע מעט מהתבשיל להווכח אם חסר בו מלח או תבלין, אינו מברך, כיון שאין כוונתו לאכול. מכל מקום, אם מתכוון גם לאכול, וכמו שרבים נוהגים כן בערב שבת, חייב לברך עליו. (השבת בהלכה ובאגדה)

דבר תורה לסעודה רביעית

עבירות שבין אדם לחבירו

עבירות שבין אדם לחבירו אין יום הכפורים מכפר עד שיפייס את חבירו. וכן החובל בחבירו, או שגזלו, או עשק את עמיתו, אין יום הכפורים מכפר לעולם, עד שישלם לחבירו מה שהוא חייב לו, או יחזיר את האונאה או את הרבית שלקח ממנו שלא כדין. וכבר אמרו חז"ל (ויקרא רבה פ"ג סי' ג): סאה מלאה עוונות גזל מקטרג בראש. ואף על פי שהחזיר לו הממון שהוא חייב לו, אינו נמחל אלא צריך לרצותו ולבקש ממנו מחילה שימחול לו. ואפילו לא הקניט את חבירו אלא בדברים בלבד, צריך לפייסו ולהפציר בו שימחול לו.

נזק ממוני

כל אדם שיש לו סכסוך כספי עם חבירו, אל יורה היתר לעצמו להחזיק בדעתו, כי אין אדם רואה חובה לעצמו (שבת קיט.), אלא יסדר טענותיו באמת ובתמים לפני רב מובהק, להורות לו אם חייב להחזיר אותו ממון לחבירו או לא. ואפילו אם אין חבירו תובעו, חייב לצאת ידי שמים על ידי שאלה לתלמיד חכם מומחה בהוראה. ואפילו אם חבירו לא ידע מהגניבה שגנב מאתו, צריך שיחזיר לו הגניבה, וגם לפייסו.

דבר תורה לסעודה שלישית

הבן איש חי

"יערף כמטר לקחי תזיל כטל אמרתי"

דברי התורה, על כל חלקיה נמשלים ל'מטר' ול'טל'. חלק ה'סוד' דומה למטר: לפעמים אנו מבקשים מטר, ולפעמים, בימות הקיץ, אין לנו צורך בו- כך גם העסק בתורת הנסתר, סודות יש לגלות רק למי שראוי ומוכשר לכך, הסוד אינו נחלת הכלל. בסודות התורה יש לדרוש רק בפני אנשים מהוגנים, ובעלי השגה ודעת, אבל לאנשים פשוטים שאינם יראי חטא, ואין דעתם מיושבת עליהם, יש להסתיר את ה'סוד'. כמו כן יש צורך לדון באיזה זמן ראוי לגלות סתרי תורה, כי לא כל הזמנים שווים- כמו המטר שאינו דבר תדיר בכל ימות השנה. אולם חלק ה'פשט' דומה לטל: הוא יורד תמיד מידי יום ביומו, ובכל ימות השנה אנו מבקשים על הורדת טל מהשמים, ללא הפסק. הוא הדין לגבי הפשט שבתורה, אשר הוא שווה לכל אדם מיישראל, שעל זה אמרו "כתר תורה מונח בקרן זוית כל הרוצה ליטול יבוא ויטול" (יומא עב.)- וגם אין בו זמנים חלוקים, לעולם יש לנו לעסוק בתורה. וכנגד זה אמר: "יערוף כמטר לקחי", חלק הסוד שבתורה ירד כמו המטר, אמנם לגבי חלק הפשט 'תזיל כטל אמרתי'.

צום גדליה דחוי

ולאכול, מותר לו לאכול עד עלות השחר. וכל זה על פי הפשט, אך על פי הזהור הקדוש אין לאכול גם על ידי תנאי.

מעוברת

מעוברת שעברו שלשה חדשים להריונה אינה מתענה בתענית זו, ואם לא עברו שלשה חדשים והיא סובלת מהקאות או מיחושים וחולשה רבה, מותר לה לאכול ובפרט אם היא לאחר ארבעים יום להריונה. [שו"ת יחווה דעת חלק א' סימן לה]

מניקה

מניקה פטורה מלהתענות בתענית צום גדליה, ויש אומרים שגם אם פסקה מלהניק, כי כל שהיא בתוך עשרים וארבעה חודשים ללידה, פטורה מלהתענות. ויש מי שאומר שכל מה שנפטרה מלהתענות הוא דוקא במניקה בפועל. ולמעשה, אשה חלשה שהלידה או ההפלה גרמה לה לחולשה רבה, יכולה להקל כל עשרים וארבע חודש מהלידה כסברת המקילין. ואם מרגישה בעצמה שיכולה להתענות, תתענה. [שם].

בעלי ברית וחתן

כשחל צום גדליה בשבת ונדחה ליום ראשון, בין החתן בין בעלי ברית לא ישלימו תעניתם, אלא אחר חצות היום יאכלו כדרכם, מפני שיום טוב שלהם הוא. ואם ירצה החתן להחמיר על עצמו להתענות אינו רשאי, הואיל ויום טוב שלו הוא.

קטן שהגדיל

קטן שעושה בר מצווה ביום תענית שנדחה מיום שבת ליום ראשון, [כגון ילד שיום לידתו בד' בתשרי, ולאחר שלוש עשרה שנה נעשה בר מצווה בד' תשרי תשפ"ה] נחלקו הפוסקים אם חייב בתענית, יש שסברו שחייב התענית הוא בג' תשרי והצום שצמים ביום ראשון ד' תשרי הוא רק תשלומים לצום שחל בשבת - ואם כן אין הילד חייב להתענות. ויש שסברו שהצום חל בשבת וחכמים עקרו אותו ודחו אותו ליום ראשון ויש חיוב חדש לצום, ואם כן הילד שנעשה בר מצווה חייב להתענות כמו כולם. ולהלכה אם הוא חלש רשאי שלא להתענות אלא תענית שעות, עד כמה שיכול (ע"פ ילקו"י ארבע תעניות עמ' צ"ח).

זמני כניסת ויציאת הצום:

יום ראשון ד' תשרי צום גדליה דחוי

כניסת הצום: 5:24 יציאת הצום: 18:35.

צום גדליה חל ביום ג' בתשרי, השנה יום ג' בתשרי חל בשבת, לכן צום גדליה נדחה ליום ראשון ד' תשרי, לעניין דחיה זו יש השלכות הלכתיות למעשה, וכמו שיבואר אי"ה:

למה צמים את צום גדליה?

כשהחריב נבוכדנאצר מלך בבל את בית המקדש והגלה את העם לבבל, השאיר בארץ דלת העם והפקיד עליהם את גדליהו בן אחיקם. והיהודים אשר ישבו במואב, בעמון ובאדום ובשאר הארצות, כשמעם כי נתן מלך בבל שארית ליהודה וכי הפקיד עליהם את גדליהו - וישבו אל ארץ יהודה ויעבדו את הכרמים אשר נתן להם מלך בבל, והיתה להם רוחה. אולם מלך בני עמון, שעינו היתה צרה בשארית יהודה, שלח את ישמעאל בן נתניה להכות נפש את גדליהו, ובחדש השביעי בא ישמעאל אל גדליהו למצפה. ואף כי הוגד לגדליהו שישמעאל זומם לרצחו, לא האמין לדבר, שלא רצה לקבל לשון הרע, וקבל את ישמעאל בכבוד. וישמעאל הרג את גדליהו ואת רוב היהודים אשר היו אתו שם, ואת הכשדים אשר השאיר אתו מלך בבל. היהודים הנשארים בארץ חששו מנקמת מלך בבל וברחו למצרים. וכך נתפזרה שארית הפליטה והארץ נשארה שממה. לזכר צרות אלו קבעו את צום השביעי, ביום הריגת גדליהו בחדש השביעי.

תאריך פטירת גדליה בן אחיקם

יש אומרים, שגדליה נהרג ביום הראשון או השני של תשרי, ומפני שאין מתענים בחג, נדחה הצום למוצאי ראש השנה. ועל אותו הצום אמרו רבותינו: "ללמדך ששקולה מיתתן של צדיקים כשרפת בית אלקינו". שכשם שקבעו צום על חרבן בית המקדש, כך קבעו צום על מות גדליה.

חיוב הצום

כולם חייבים להתענות בארבעה צומות הללו, ואסור לפרוץ גדר.

זמני התענית

חיוב התענית הוא מזמן עלות השחר, עד צאת הכוכבים, שהוא כעשרים דקות אחר שקיעת החמה.

אכילה קודם עלות השחר

הישן על מיטתו שינת קבע בליל התענית, וקם משנתו באמצע הלילה, אסור לו לאכול ולשתות, אפילו קודם עלות השחר. אך אם התנה קודם שהלך לישן שבדעתו לקום קודם עלות השחר

לדפואה שלומיה

דודית
בת עמליה
יצחק בן חנה
אבי בן מרים

לכרבה והצלחה

חיים לוי זב"ב
דון רבקה
הודיה לוי

לכרבה והצלחה

מרדכי זיפה
מורנו זב"ב
ליאור ושיר
מורנו

לדפואה שלומיה

יוליה בת לדיסה
דוד בן טטיאנה
סולטנה
בת פרחח

לכרבה והצלחה

אלג'דיה
בת מרים
מרים (מיד)
בת רות

סדר ליל ראש השנה

מנהג ישראל לאכול בשתי הלילות של ראש השנה מיני פירות וירקות שיש בהם רמז לסימן טוב לכל ימות השנה, משום דסימנא מילתא היא. נכון לנהוג לברך על פירות אלה לאחר נטילת ידיים וברכת המוציא, ואכילת כזית פת. כדי שלא יבססו על ברכה אחרונה שלהם. וכשאוכלים בתוך הסעודה אין לברך האדמה על שום תבשיל של לוביא או קרא ושאר מיני ירקות מבושלים, אפילו אוכלם בלי פת. משום שדרך ללפת את הפת בתבשילי ירקות, לכן טוב שיביא לשולחן בוטנים (שאין דרך ללפת אותם בפת) ויברך עליהם אדמה.

דגים

יש נמנעים מלאכול דג בראש השנה, משום שמצינו במקרא (נחמיה י"ג, ט"ז) שכתוב בו דאג, והווי לשון דאגה. ואדרבה יש שנוהגים להקפיד להביא דגים בראש השנה על השלחן, ואומרים עליו: יהי רצון שנפרה ונרבה כדגים.

רזביא

יברך "בורא פרי האדמה" על אבטיח או בננה וכדומה, ואחר כך יקח לוביא ויאמר: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, נו, שירבו ויכיתינו ותלכבנו.

תמרים

יקח תמר ויברך "בורא פרי העץ" ויאכל, ואחר כך יקח עוד תמר ויאמר בקשה זו, ויכוין על האויבים התחתונים: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיתמו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

מאכלים מתוקים

יש נוהגים שלא לאכול מאכלים חריפים או חמוצים, אלא רק דברים מתוקים לסימן טוב, שתהיה כל השנה טובה ומתוקה.

דימון מתוק

יקח דימון ויאמר: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שנהיה מלאים מצות פרמון.

סלקא

יקח סלקא [עלי תרד] ויאמר בקשה זו, ויכוין על המקטרגים וכוחות הדין המושטים למעלה: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיתלקו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

אתרוג

יש נוהגים להביא בליל ראש השנה אתרוג על השלחן, ולומר לפני אבילתו יהי רצון שנהיה הדורים במצוות.

ראש כבש

יקח ראש כבש, ואם אין לו יקח ראש עוף, אבל אם אין לו ראש כבש לא יאמר: "ותזכור לנו עקדתו ואילו" וכו', אלא רק "שנהיה לראש ולא לזנב".

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שנהיה לראש ולא לזנב. [ותזכר לנו עקדתו ואילו] של יצחק אבינו עליו השלום, בראבדהם אבינו עליו השלום.

כרתי

יקח כרתי ויאמר בקשה זו, ויכוין על הכוחות הרעות שנבראו מהעוונות ומניצוצי קרי: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שיכרתו אויבינו ושונאינו וכל מבקשי רעתנו.

סעודת החג

מנהג נכון לאכול בראש השנה דברים שמנים [בשר שמן], ודברים מתוקים וטעמים, וכתוב בנחמיה: "לכו אכלו משמנים ושתו ממתקים, ושלחו מנות לאין נכון לו כי קדוש היום, לאדנינו, ואל תעצבו, כי תדות יהוה היא מעצבם".

תפוח בדבש

יקח תפוח בדבש או תפוח מבושל בסוכר ויאמר: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה.

קרא

יקח קרא ויאמר בקשה זו, וכשאומר: "שתקרע רוע גזר דיננו" יכוין בשם קר"ע: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו, שתקרע רוע גזר דיננו, ויקראו לפניך זכיותינו.

"ואת חליפתי ואת תמורתי ואת כפרתי וזה הכסף ילך לצדקה ואנחנו נלך לחיים טובים ולשלום"

פריון כפרות מעבירים לעלון "אור הנר" ומזכים עוד משפחות שיוכו ללמוד דברי תורה הלכות ודברי מוסר הפותחים את הלב לאבינו שבשמים.

לתרומות ניתן ליצור קשר בפלאפון 0505069633, כמו כן ניתן להעביר בביט.

בברכת כתיבה וחתימה טובה לכל בית ישראל.